

Σ
Υ
Ν
Δ
Ε
Σ
Μ
Ο
Σ

Σ
Υ
Ρ
Ι
Α
Ν
Ω
Ν

Έτος Ιδρύσεως 1900

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Ύλη από την Ηλεκτρονική Έκδοση

Έτος 24ο -Τεύχος 95

1/10/19 έως 31/12/2019

*Σας Ευχόμαστε
Ευτυχισμένο το Νέο Έτος
2020 !*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1900

Πατριωτικό - Πολιτιστικό - Φιλανθρωπικό Σωματείο
3ης Σεπτεμβρίου 56 - 5ος Όροφος
10433 Αθήνα

Τηλ & Φαξ : 210 8226785

E-Mail : syn.syrianon@gmail.com

: synsyrianon@synd.gr

Ιστοχώρος : www.synd.gr

Ηλεκτρονική Διαδικτυακή Έκδοση

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΥΡΙΑΝΩΝ

Ενημερωτικό Περιοδικό

Έτος 24ο - Τεύχος 95

ΟΚΤ – ΝΟΕ - ΔΕΚ 2019

ISSN 2241 - 9497

Υπεύθυνος Έκδοσης

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΑΦΙΑΣ

Πρόεδρος Συνδέσμου

Δημιουργία - Ενημέρωση

Κώστας Ν. Παπαπολίζος

Διόρθωση κειμένων

Χρήστος Θανόπουλος

Συνεργάτες παρόντος τεύχους αλφαβητικά

Δημήτρης Βόϊκος

Χρήστος Θανόπουλος

Τάκης Κυριτσόπουλος

Μαρία Ρώτα

Νίκος Σαλίβερος

Γεώργιος Σαρλής

Λίτσα Χαραλάμπους

Δακτυλογράφηση Κειμένων

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τα ευυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τις προσωπικές και μόνο θέσεις των συνεργατών συγγραφέων τους και συνεπώς δεν απηχούν τις θέσεις του εντύπου μας, το οποίο όμως διατηρεί το δικαίωμα να τα τροποποιεί όταν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Ψηφιακή Εκτύπωση Περιοδικού από την «Γράμμα Εικόνα» του Νίκου Χατζίρη
Ζακύνθου 16 – 11361 Αθήνα Τηλ 2108841197

ΣΥΡΙΑΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

του Τάκη Κυριτσόπουλου

ΜΠΟΥΜΕΡΑΝΓΚ

Όσο προχωρούσε η ώρα και η αϋπνία της έτεινε να παγιωθεί οριστικά, η Ερνούλα φούντωνε απ' το κακό της σαν καιόμενη βάτος!

Μολονότι δε θεωρούσε τον άντρα της άμοιρο ευθυνών, το μένος της είχε επικεντρωθεί στον έρημο τον Θράσο! Πίστευε ακράδαντα ότι αυτός ήτανε η αιτία κάθε συμφοράς, που έπληττε το σπιτικό της.

Άφησε να περάσει μισή ώρα και τότε σηκώθηκε ανάλαφρα απ' το κρεβάτι με το βαθουλωμένο σομιέ, αφήνοντας τον Ζεβανζέλ να ροχαλίζει τώρα το τρίτο μέρος από τον «Θάνατο του Φάουστ», του Εκτόρ Μπερλιόζ.

Πέρασε στα πόδια της τα ροζ πατίκια με τις φούντες και βάδισε ανάλαφρα προς την άκρη της κρεβατοκάμαρας στο σημείο που βρισκότανε η καρέκλα, στη ράχη της οποίας ήτανε τοποθετημένο του αντρός της το σακάκι.

Κάθε νύχτα, τέτοια ώρα περίπου, είχε παρατηρήσει πως σηκωνότανε η Ζία, πήγαινε ακροποδητί ίσαμε το σακάκι και βγάζοντας απ' την τσέπη του το πακέτο με τα τσιγάρα, τσιμπούσε δύο απ' αυτά και τα πρόσφερε το πρωί ... στον ακατονόμαστο, να φουμάρει μετά το πρόγευμά του και ν' ανοίξει το μάτι του από την τσίμπλα. Απόψε όμως η Ερνούλα είχε πάρει όρκο βαρύ στο στεφάνι της πως θα έπαιρνε την εκδίκησή της!

Ο χώρος ήτανε αποσκότεινος στο αμυδρό φως του καντηλιού, ωστόσο εκείνη μπορούσε να κάνει θαυμάσια τη δουλειά της. Είχε διαπιστώσει από πιο νωρίς πως μέσα στο πακέτο υπήρχαν τέσσερα τσιγάρα. Το άνοιξε με προσοχή, πήρε δύο απ' αυτά, όμως αισθάνθηκε κάτι γλοιώδες στα δάχτυλά της. Δεν έδωσε όμως ιδιαίτερη σημασία, γιατί σκέφτηκε πως με τέτοια ζέστη ιδρώνανε ακόμα και οι άνθρωποι. Τα τσιγάρα τώρα θα μένανε στεγνά; Αμέσως έβαλε σε εφαρμογή το σατανικό σχέδιό της. Με μια λεπτή φουρκέτα άρχιζε ν' αδειάζει μέρος καπνού σε κάθε ένα απ' τα δύο τσιγάρα και να τον αντικαθιστά με ένα εκρηκτικό μείγμα τρινίτροτουλόλης και αντιμόνιου, υλικά ικανά ν' ανατινάξουν στον αέρα ... το Βαρδάκειον και Πρώϊον νοσοκομείο!

Ο Θράσος τώρα θα γλίτωνε; Χο χο χο!

Αφού ολοκλήρωσε την επέμβαση, ξαναστούμπωσε τις άκρες των τσιγάρων με το χαρμάνι που είχε αφαιρέσει, ώστε να φαίνονται τελείως αθώα τα καπνά, ξανάβαλε τα τσιγάρα στη θέση τους, έσβησε το φως της καντηλήθρας και ξάπλωσε πλάι στον Ζεβανζέλ, που τώρα είχε αλλάξει μοτίβο στο ροχαλητό του, καθώς είχε χωνέψει και σφύριζε ένα ανάλαφρο αλέγκρο σκερτσόζο από όπερα του Πουτσίνι.

Η Ερνούλα παραδόξως τώρα κοιμήθηκε τον ύπνο του δικαίου.

Η Ζία στο διπλανό δωμάτιο ξάκριζε με τα δάχτυλα τις σελίδες του αστυνομικού περιοδικού «Μάσκα», που διάβαζε στο φως της λάμπας πετρελαίου. Η φρίκη που της προξενούσε το ανάγνωσμα έκανε τα δόντια της να χτυπάνε δυνατά μεταξύ τους.

Ξάφνου άκουσε τα βήματα της Ερνούλας. Αμέσως φύσηξε το λαμπόγυαλο να σβήσει και ξαπλώνοντας τ' ανάσκελα προσποιήθηκε ... την κοιμωμένη του Χαλεπά!

Άφησε να περάσουν κανά δυό τέρμινα, που τα υπολόγισε με τις αναπνοές, ώστε να φοφολογήσει η μούμια του Φαραώ κι ανασηκώθηκε. Τα γατήσια μάτια της ήτανε φοβερά εξοικειωμένα στο σκοτάδι.

Βάδισε ευθύς αμέσως νυχοπατώντας και έφτασε στην καρέκλα με το σακάκι. Τότε αργά, αλλά μεθοδικά, άνοιξε με τα ακροδάχτυλά της το πακέτο και πήρε από μέσα του δυό τσιγάρα, που θα 'δινε το πρωί στο Θράσο της να ξεχαρμανιάσει, καθότι τύγγχανε και θεριακλής! Ήξερε όμως ποιά τσιγάρα να διαλέξει, γιατί νωρίς το απόγευμα είχε αγοράσει απ' τον τσαγκάρη τον κουτσό μια πρέζα τσιρίσι, κόλλα ειδική για τα παπούτσια, και μ' αυτή είχε αλείψει όλα τα τσιγάρα. Θα έβλεπε, λοιπόν, ποια απ' αυτά είχανε πάνω τους ... τα δαχτυλικά αποτυπώματα της μάνας της, οπότε αυτή θα έπαιρνε τα άλλα!

Απτικά λοιπόν, ξεχώρισε τα δύο ανέπαφα, τα έβαλε στην τσέπη της νυχτικής της και έσπευσε να λουφάξει στο γιατάκι της.

Σαν έφεξε η επιούσα ξύπνησε βερνιασμέρνος ο Ζεβανζέλ, γιατί δεν είχε καλοκοιμηθεί, γατοπλύθηκε στο κρεμαστό βρυσάκι και κίνησε ν' ανοίξει το κατάστημα, καθότι λόγωσχόλης σήμερα δεν είχε δουλειά στην οικοδομή.

Μόλις βγήκε από το πλυσταριό νάσου η Ερνούλα φάντης-μπαστούνι μπροστά του με τα ρόλεϊ στα μαλλιά.

Μόλις την αντίκρισε ο Ζεβανζέλ, πέρα απ' την τρομάρα του στη θέα της, θυμήθηκε και το χθεσινοβραδινό καυγά τους και της έκανε το βαρύ πεπόνι.

– Και μη σε ξανακούσω να μου βρίζεις τον Θράσο, της είπε αντί για καλημέρα.

– Σιγά μη στάξει η ουρά του γαιδάρου! Ούτε το σάλιο μου δε χαραμίζω για λόγου του.

– Μόνο τούτο σου λέω να θυμάσαι, Ερνούλα. Ο Θράσος για να με τιμήσει, Βαγγέλη νούμερο ένα έβγαλε το πρώτο μας εγγόνι, Βαγγέλη νούμερο δύο και ... Βαγγέλη νούμερο τρία σκοπεύει να βγάλει και το αποσπόρι σαν γεννηθεί πρώτα ο Θεός.

– Ψυχανεμίζομαι, Βαγγέλη, πώς κάτι πάει να μου σκαρώσει αυτός ο αντίχριστος. Πέστο έχτη αίσθηση, δεν ξέρω. Σύρε τώρα ν' ανοίξεις το μαγαζάκι, γιατί την πρωινή πελατεία προβλέπω να μας την τρώει ο Κοκολάτος με το συμπάθιο.

Μόλις μπήκε στο καραμελοπωλείο ο Ζεβανζέλ ανανέωσε τον πυρήνα στο μαγκάλι, το άναψε και το κόρωσε, μολονότι το θερμόμετρο έδειχνε τριάντα έξι βαθμούς υπό σκιάν!

Αξάφνου από μακριά ακούστηκε η γαιδουροφωνάρα του πλανόδιου ψαρά ... της Ακρόπολης.

– Πω πω πω, κάτι σαφρίδια πόχωωω! Ε, ρε κάτι μπαλάδες της ώρας!

Σήμερα βέβαια ήτανε μέρα μεγάλης νηστείας και ο κοσμάκης το σκεβότανε να βάλει ψάρια στο τηγάνι του.

Μοναχά η κερά Σουλτάνα έτρεξε ν' αγοράσει λίγες γόπες. Δίσταζε όμως ν' αποκαλέσει τον ψαρά «Ακρόπολη», διότι ήξερε πως αυτό ήτανε το παρατσούκλι του. Σκέφτηκε λοιπόν, μιας και δεν ήξερε το όνομά του, να τον προσφωνήσει πιο κομψά, μην πάει και θυμώσει.

– Κύριε ... Παρθενώνα, μου ζυγίζετε μισό κιλό περικαλώ ...

– Ακρόπολη, με λένε κυρά μου. Μην αλλάξουμε και όνομα τώρα στο φινάλε ...

Ο Ζεβανζέλ είδε τις ψαρούκλες και τις λιμπίστηκε έτσι που σπαρταράγανε

...

– Βάλε μου κανά δυό κιλά καλόγνωμες, ρε Ιερέ Βράχε ...

Ο ψαράς κατέβασε απ' το κεφάλι του το πλατύ πανέρι, ζύγιασε τα ψάρια στην παλάντζα του μαζί με το χοντρό χωνί από στρατσόχαρτο και του τα 'δωσε.

– Φάε ν' αγαλλιόσει η ψυχή σου, μάστορα ...

Ο Ζεβανζέλ μόλις αγόρασε τα ψάρια, έβγαλε στο καλντερίμι το μαγκάλι, τοποθέτησε πάνω του μιά σχάρα και άρχισε να ψήνει τις καλόγνωμες έτσι με τα λέπια και τα σπάραχνα όπως ήτανε!

Η Ακρόπολη ο ψαράς, πήρε ν' ανηφορίσει προς τα Καμίνια. Περνώντας όμως κάτω από ένα χαμηλό μπαλκόνι, δυό παιδιά για να γελάσουν, του ξαμολήσανε από πάνω ... δυό καλοθρεμμένους γάτους και τον κάνανε να ξεπουλήσει πριν της ώρας του!

Στο αναμεταξύ, ο Ζεβανζέλ με φουσερό μια σκούπα είχε κάνει το μαγκάλι να θρασέψει. Σε λίγο πλησίασε η κυρά Καλομοίρα, γυναίκα θεοσεβούμενη.

– Μα καλά, χρονιάρα μέρα, μωρέ μαστρο Βαγγέλη, επιτρέπεται να κολάζεσαι με ψάρι;

– Σήμερις κυρά μου τα βρίσκουμε φτηνά, σήμερις τα τρώμε.

– Φωτιά, βρε θα πέσει αφ' ουρανού να σε κάψει, τον προειδοποίησε φτύνοντας τρεις φορές τον κόρφο της και έφυγε τρέχοντας να πάει στο σπίτι της για να μαγειρεύσει... γιουβαρλάκια!

Ενώ ψηνόντουσαν τα ψάρια και μοσχοβόλαγε ο μαχαλάς, νάσου ξαφνικά και μπαίνει στο κατάστημα ο νάνος ο Δημητράκης. Το ανάστημά του δεν ξεπερνούσε τα ενενήντα εκατοστά, μολονότι φορούσε ψηλοτάκουνα παπούτσια.

– Καλημέρα, κύριε Ευάγγελε ...

– Βρε καλώς ... την ομάδα του μπάσκετ ...

– Κομμάτι φακαρόλα θα ήθελα αν σου βρίσκεται ...

– Αμέσως, παιδί μου! Όμως ταλαιπωρημένο σε γλέπω ...

– Ναι είχα σεκλέτια και δεν έκλεισα μάτι. Όλη τη νύχτα έκοβα βόλτες κάτω απ' το κρεβάτι μου.

– Ρίχτο όξω. Πόση φακαρόλα θέλεις;

– Έναν πήχη και τρία ρούπια ...

Ο Ζεβανζέλ ξετύλιξε απ' το μασούρι τη φακαρόλα και τη μέτρησε με το χέρι, θεωρώντας σαν έναν πήχη την απόσταση απ' τον ώμο του ίσαμε την άκρη των δαχτύλων, και ως ρούπι όσο έπιανε μια φάλαγγα του δείκτη του.

– Άντε, με βρήκες σήμερα στα χουβαρνταλίκια μου, Δημητράκη, αλλά χαλάλι σου, παιδαρά μου.

Έκανε να κόψει τη φακαρόλα με τα δόντια, αλλά ο τζουτζές τον κοίταξε με απορία και απογοήτευση, πράγμα που άγγρισε το γέροντα.

– Α, όλα κι όλα Δημητράκη. Αν νομίζεις πως σε κλέβω, πάρε και μέτρησε τη φακαρόλα ... με το δικό σου χέρι.

Ο Δημητράκης χωρίς να μιλήσει έφυγε πικραμένος από την κατάφωρη αδικία που του έγινε και ενδόμυχα καταράστηκε τον Ζεβανζέλ να δεχτεί επί της κεφαλής του πυρ ουρανοκατέβατο. Και αυτή ήταν η δεύτερη κατάρα, που εισέπραττε σήμερα αναφορικά με τη φωτιά.

Σαν έμεινε μόνος άνοιξε το πακέτο και πήρε ένα τσιγάρο να φουμάρει, ανάβοντάς το με το τσακμάκι της βενζίνας. Ρούφηξε ηδονικά τον καπνό, ξεφύσηξε μια ταβανάτη και πήγε για τη δεύτερη, όταν ξάφνου ακούστηκε μια ισχυρότατη έκρηξη, της οποίας το ωστικό κύμα έθραυσε όλη τη τζαμαρία της φάτσας και σκόρπισε όλες τις γυάλες με τις καραμέλες «τσάρλεστον», ενώ παράλληλα το κάτω αριστερό τεταρτημόριο του προσώπου του έγινε μπλαβί, το αφτί του παρανάλωμα του πυρός, και το δόντι του, ο άνω γομφίος, τινάχτηκε ανάμεσα στα παστέλια! Αμέσως τρέξαν οι γειτόνισσες να του δώσουν χέρι βοήθειας και πρώτη και καλύτερη η Τερψιχόρη που έμενε παραδίπλα.

– Άχου, τί έπαθες Βαγγέλη, καλέ μου άνθρωπε;

– Έκρηξη τσιγάρου, κυρά μου. Ωχ ...

– Εμ, κι αυτά δεν είναι τσιγάρα που πουλάνε σήμερα στα περίφτερα. Αυτά είναι στούκας, βρε παιδί μου!

Η κυρά Κλειώ προθυμοποιήθηκε να του φέρει ένα ποτήρι αλευρόνερο να ξετρομάξει, η κερά Μοσχολουλουδιά του έκανε αέρα στο πρόσωπο με την ποδιά της και η κερά Ευτέρπη του διάβασε δυό βασκανίες.

Σε λίγο είχε αρχίσει να συνέρχεται, αλλά το μισό του πρόσωπο είχε γίνει ... τρικολόρ!

Η Ερνούλα άκουσε απ' το παράθυρό της την έκρηξη, κατάλαβε τι είχε γίνει, γιατί είχε βάλει κι αυτή το χεράκι της, και άρχισε να σουρομαδιέται.

– Άχου, τι έκανα στον άνθρωπό μου η κακούργα!

Ο Ζεβανζέλ στο αναμεταξύ είχε αρχίσει να επανακάμπτει μετά τις περιποιήσεις των γυναικών. Αλλά ο πόνος, πόνος! Προκειμένου δε να καλμάρει λίγο, ξανάνοιξε το πακέτο και έβγαλε το τελευταίο τσιγάρο από μέσα.

Το άναψε με τρεμάμενο χέρι, τράβηξε δυό γεμάτες ρουφηξιές και τότε ... επακολούθησε έκρηξη μεγαλύτερης ισχύος από την προηγούμενη!

Τα ξύλινα σκελετά πάνω απ' το μπεζαχτά καταστράφηκαν ολοσχερώς, τα φακελάκια με τα μπαχαρικά διασκορπίστηκαν στους τέσσερις ανέμους και η γλοιώδης μυγοπαγίδα πέφτοντας απ' το ταβάνι τυλίχτηκε στο λαιμό της Μοσχολουλουδιάς, αφηγούνται αυτόπτες μάρτυρες ... που επέζησαν!

Όμως, ευτυχώς, τζάμι δεν έσπασε κανένα, γιατί όλα είχανε θρυμματισθεί από την προηγούμενη έκρηξη! Και το μόνο θετικό στοιχείο της ιστορίας ήτανε

πως το αριστερό τμήμα του προσώπου του είχε πάψει πλέον να ξεχωρίζει. Τώρα ασορτί με εκείνο ήτανε και το δεξί!

Και στην αναμπουμπούλα πάνω ... του είχανε καεί και τα ψάρια!

Ο Ζεβανζέλ βγήκε παραπαίοντας απ' το μαγαζάκι, κρατώντας με τις δυο παλάμες τους κροτάφους. Προχώρησε μερικά βήματα ασταθώς. Όταν όμως άκουσε τα γρυλίσματα ήτανε πλέον αργά. Το αμολητό σκυλί της κυρά Μαριγούλας, που μέχρι εκείνη τη στιγμή ψοφολογούσε στις πλάκες, τινάχτηκε ξαφνικά πάνου, διότι ο Ζεβανζέλ του είχε πατήσει κατά λάθος την ουρά! Είχε δε τόσο πολύ αγριέψει, που του τράβηξε μια ξεγυρισμένη δαγκωνιά στην αριστερή του γάμπα, ωσάν να μην τον φτάνανε οι φριχτοί πόνοι απ' τα καψίματα! Η κυρά Μαριγούλα βλέποντας εκ του μακρόθεν την όλη σκηνή πλησίασε, τοποθέτησε τα χέρια στη μέση της και άρχισε να ωρύεται:

– Α, που να μη σώσεις, παλιόγερε! Άχου, που θα μου πάθει μόλυνση ο Αζόρ μου απ' το δάγκωμα στο βρωμοπόδαρό σου, κακόχρονο νάχεις.

Όμως ο άντρας της ο κυρ Μήτσος, άνθρωπος πιο μολαϊμης, έσπευσε να δώσει τις πρώτες βοήθειες στον Ζεβανζέλ και να τον καθησυχάσει χτυπώντας τον προστατευτικά στην πλάτη.

– Μη φοβάσαι, μάστρο Βαγγέλη. Ο σκύλος μας έχει κάνει όλα του τα εμβόλια!

Ακριβώς απέναντι, κάτω απ' τον ίσκιο του χαγιατιού του σπιτιού, ο Θράσος μαχμουρλής ατηρούσε τα τεκταινόμενα κελαηδορουφώντας το καφεδάκι του το σέρτικο, που του είχε φτιάξει η Ζία.

Άναψε το δεύτερο τσιγάρο και φιλοσόφησε κουνώντας τη γκλάβα.

– Άλλος καπνίζει τσιγάρα ... τράκα και αλλουνού τα τσιγάρα ... εκρήγνυνται! Α, ρε Ζία τι έχουνε να δούνε ακόμα τα ματάκια μας!

=====

Σύρος....το διαμάντι των Κυκλάδων!

Από την κ. Μαρία Ρώτα

“Η Σύρος είναι ένα από τα ωραιότερα και γραφικότερα νησιά του Αιγαίου. Μια βόλτα στους δρόμους και στις πλατείες του νησιού, τις οποίες κυριολεκτικά στολίζουν τα υπέροχα νεοκλασικά σπίτια αρκεί για να σας κλέψει την καρδιά και για να διαπιστώσετε πως η παλιά αρχοντιά και η φινέτσα είναι ακόμα αποτυπωμένη σε κάθε γωνιά του νησιού.

Σύρος είναι η αρχόντισσα των Κυκλάδων...”

Είναι λίγες λέξεις από γραπτό κείμενο δημοσιογράφου που επισκέφθηκε για πρώτη φορά το νησί μας για λίγες μέρες και έγραψε ένα πολύ ωραίο και εντυπωσιακό κείμενο για τις δυο πανέμορφες πόλεις του νησιού μας, την

Ερμούπολη και την Άνω Σύρο. Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την ιστορία και των... "δύο μοναδικών πόλεων της Ελλάδος" όπως τις αναφέρει.

Σύρος δεν είναι μόνο δυο πόλεις της. Δεν είναι μόνο η Ερμούπολη (η πανέμορφη και αρχοντική πρωτεύουσα των Κυκλάδων) και η Άνω Σύρος η μεσαιωνική πολιτεία σκαρφαλωμένη στο λόφο. Σύρος είναι και οι εξοχές και τα χωριά απλωμένα στους ελάχιστους κάμπους ή σκορπισμένα στους λόφους.

Και παντού... Αλμύρα και φως! Αυτή είναι η ατμόσφαιρα των νησιών. Μια ατμόσφαιρα που μοσχοβολά αλμύρα, φύκια, θυμάρι και μέλι.

Κι η αρχιτεκτονική της Σύρου, ακόμη και στα χωριά της μοναδική. Δεν θυμίζει καθόλου τ' άλλα Κυκλαδονήσια.

Και σ' αυτά τα χωριά ζει ένας κόσμος ήρεμος, πολιτισμένος, γεμάτος καλοσύνη και πρόθυμος για παραγωγή.

Επάνω Μεριά: Το βόρειο μέρος. Το σκηνικό της Απάνω Μεριάς είναι λόφοι, χαράδρες, θάμνοι και μελίσσια. Η φασκομηλιά, η ρίγανη, το θυμάρι προσφέρουν εξαισίες μυρωδιές κάθε Άνοιξη. Αγροικίες πολλές και ξωκλήσια παντού. Η ξερολιθιά σ' όλο το μεγαλείο. Ηρεμία και φως! Πολύ φως! Σ' αυτό το τοπίο με την κρυφή γοητεία, θαρρείς πως μιλάς με τον Θεό! Απέναντι σου η Άνδρος, η Τήνος, η Μύκονος σε κυκλώνουν και το Ιερό νησί της Δήλου που γέννησε τον Απόλλωνα, το θεό του φωτός.

Οι ειδικοί λένε πως αυτό το κομμάτι του γαλάζιου Αιγαίου έχει τη μεγαλύτερη ηλιοφάνεια σ' όλη τη Μεσόγειο. Κάτι ήξεραν οι αρχαίοι Έλληνες που θέλησαν να γεννηθεί εδώ κοντά ο Απόλλωνας, ο Φοίβος, το φως!

Εδώ κι ο λόφος Καστρί, στην Χαλανδριανή, φιλοξενεί τα ερείπια της προϊστορικής Ακρόπολης της 3ης χιλιετίας π.Χ που είναι γνωστή για τον θαυμάσια οχυρωμένο και πλούσιο οικισμό της. Και δίπλα η φημισμένη νεκρόπολη με τους 600 περίπου πλούσιους τάφους με τα σπουδαία κτερίσματα.

Ήρθαν στο φως το 1898 από τον αρχαιολόγο Χρ. Τσουντα.

Θαυμάστηκαν και αγαπήθηκαν από τους ειδικούς για την τέχνη και την ομορφιά τους.

Ο Κάμπος, ο Σύριγγας, ο Σα Μιχάλης, το Πλατύ Βουνί, η Κυπερούσα, ο Μύτακας είναι τα γνωστά τοπωνύμια της Απάνω Μεριάς με τα λίγα αγροτόσπιτα, τους ασπαλάθους τους κατακίτρινους, τα σχίνα και τα σκόρπια κοπάδια.

Η Νότια Σύρος....τραγουδήθηκε από τον Απανωσυριανό ρεμπέτη Μάρκο Βαμβακάρη με τη "Φραγκοσυριανή" του. "...θα σε πάρω να γυρίσω Φοίνικα, Παρακοπή, Γαλησσά και Ντελλαγκράτσια και ας μούρθει συγκοπή...."

Δαντελωτές ακτές, αμμουδιές, τόσες δα "πεδιάδες" πιο ήρεμο τοπίο στη μεριά του νησιού που βλέπει το Νοτιά. Άργησε να κατοικηθεί από τους ανθρώπους γιατί οι πειρατές εκείνα τα χρόνια γυρόφερναν τα νησιά. Καταφυγή των ανθρώπων ήταν τα τείχη και τα κάστρα.

Και όταν καθάρισε το Αιγαίο κι η πειρατεία κυνηγήθηκε κι όταν οι άνθρωποι βρήκαν τη γαλήνη και την ηρεμία τους, κατρακύλησαν στις ακτές κι έκτισαν τους παραθαλάσσιους οικισμούς στα επίνεια (στα λιμάνια).

Ποσειδωνία – Ντελλαγκράτσια: Διπλό όνομα για το πανέμορφο Συριανό θέρετρο. Ποσειδωνία το επίσημο. Τόπος λατρείας του Ποσειδώνα στην αρχαιότητα.

Ντελλαγκράτσια το επικρατέστερο, μέχρι σήμερα, από την Παναγία της Χάριτος. Madona della gracia, από την εποχή των Ενετών (είναι το μικρό εκκλησάκι πάνω στο βουνό. Μαγεύει τον επισκέπτη η ατμόσφαιρα της αρχοντιάς και του πλούτου στην Ποσειδωνία. Δεν μπορεί κανείς να πιστέψει πως αυτό το ξερονήσι κρύβει σε μια γωνιά του μια μικρή “Κηφισιά” με μοναδικής αρχιτεκτονικής αρχοντικά με εντυπωσιακό διάκοσμο, αγάλματα, μεγάλα περίτεχνα μπαλκόνια που προβάλλουν μέσα σε πευκόφυτους ανθοστολισμένους κήπους. Απαραίτητο συμπλήρωμα του οικισμού που διατήρησε την ηρεμία της αρχοντιάς, για πολλά χρόνια, ήταν η Λέσχη και το γήπεδο τένις που ήταν ίσως το παλαιότερο στην Ελλάδα.

Στο λόφο δεσπόζει η καθολική εκκλησία του Αγίου Πέτρου (1860). Λίγα χρόνια αργότερα κτίστηκε η Ορθόδοξη εκκλησία του Αγίου Ιωάννη, το θαυμάσιο μαρμαρόγλυπτο τέμπλο, έργο του Γ. Βιτάλη (1871).

Οι δυο εκκλησίες απέναντι κοιτάζονται φιλικά. Δύο δόγματα, δυο κοινωνίες αδελφωμένες. Ο Θεός είναι ένας!

Οι Αγκαθωπές, στον όρμο της Ντελλαγκράτσιας, η αμμουδιά με τους θαλασσόκρινους ζωντανεύει κάθε καλοκαίρι. Πολλοί πιστεύουν ότι είναι η ωραιότερη πλαζ του νησιού.

Μπορεί η Ντελλαγκράτσια να κλέβει την παράσταση με τις πανέμορφες Επαύλεις, όμως δεν υπολείπεται σε ομορφιά η πευκόφυτη, **Παρακοπή:** με τους υψηλούς περίβολους πολλών καλαίσθητων αρχοντικών που σκαρφαλώνουν στους χαμηλούς λοφίσκους. Κρίμα που στην Παρακοπή τα πεύκα ψήλωσαν τόσο....που κρύβουν τον αριστουργηματικό δαντελωτό διάκοσμο και την αρχιτεκτονική των σπιτιών με την κλασσική φινέτσα.

Επισκοπειό: Είναι και αυτό ένα αριστοκρατικό θέρετρο. Είναι σκαρφαλωμένο πάνω σε πευκόφυτο λόφο.

Ψηλά στην κορφή ο ορθόδοξος ναός του Προφήτη Ηλία. Η θέα στο λιμάνι της Ερμούπολης μοναδική. Και δίπλα στον Ναό η Λέσχη. Απαραίτητη για την συνάντηση της κοινωνίας του Πισκοπειού, που πήρε το όνομά του από το Παλάτι του Καθολικού Επίσκοπου, ερείπιο σήμερα.

Κι ο Ναός της Παναγίας εκεί κοντά, καθολική εκκλησία, έχει ανάμεικτο ρυθμό. Είναι από τις παλαιότερες του νησιού, γύρω στον 12ο αιώνα. Είναι ένας υπέροχος ναός και διατηρείται άριστα.

Πιο κάτω, κοντά στο Παυσίλυπο, υπάρχει ακόμη το κόκκινο σπίτι, το “στοιχειωμένο σπίτι” γνωστό από τη “Μεγάλη Χίμαιρα” του Μ. Καραγάτση.

Αντίγραφο του Επισκοπειού και της Παρακοπής είναι τα Χρούσσα με τους πανέμορφους κήπους και τα πολύ καλά περιβόλια.

Τα χωριά... (όμορφες μικρές πολιτείες) της Σύρου

Χρούσσα:

Ένα πανέμορφο τοπίο με πυκνή βλάστηση και ωραία περιβόλια. Και εδώ πεύκα και πολυτελείς επαύλεις επιφανών Συριανών. Στα Χρούσσα είχαν την εξοχική τους κατοικία με τους θαυμάσιους κήπους τους οι οικογένειες Βαφειαδάκη, Ζερβουδάκη, Ανδρουλή κ.α. Στο κέντρο του οικισμού, ο Ναός της Παναγίας και του Αγίου Σπυρίδωνα και η παλιά Λέσχη των παραθεριστών. Ο κάθε επισκέπτης αισθάνεται ότι φιλοξενείται σ' έναν πανέμορφο, αλλά ορεινό χώρο του νησιού... ώσπου περπατώντας λίγο πιο έξω από το κέντρο του οικισμού ανακαλύπτει ακόμη και μέσα απ' τα τόσα δέντρα τη γλυκιά αίσθηση της θάλασσας, όπως απλώνεται μπροστά από τις πανέμορφες ακτές της Βάρης και του Ασπρονησιού. Ένα μονοπάτι από τα Χρούσσα οδηγεί στην τοποθεσία Αγία Θέκλα, που είναι ψηλά στο βουνό Νήτες που προσφέρει στον επισκέπτη μια πανέμορφη εικόνα. Ο κανονικός δρόμος των Χρούσων κατηφορίζει προς τη Βάρη. Κάποτε κατέβαινε κανείς ανάμεσα σε δέντρα μόνο. Σήμερα είναι ένας διάσπαρτος οικισμός τριγύρω που φτάνει ως το ωραίο λιμάνι της Βάρης με τα καταγάλανα νερά για καλοκαιρινό μπάνιο.

Βάρη: Ήταν κάποτε χωριό... τώρα είναι μια πανέμορφη μικρή πολιτεία με τον ωραίο όρμο της που γεμίζει κολυμβητές το καλοκαίρι, πολλά τα σπίτια που έχουν κτιστεί τριγύρω από το "λιμάνι" της, τα ξενοδοχεία, οι ταβέρνες και φυσικά οι πολλοί επισκέπτες που χαίρονται την πανέμορφη μικρή "πολιτειούλα". Στον υψηλό λόφο είναι ο ναός της Παναγίας. Πολλοί Συριανοί, αλλά και ξένοι επισκέπτες φρόντισαν να έχουν πανέμορφα σπίτια και πολλοί ζουν εκεί όχι μόνο το καλοκαίρι, αλλά και τον χειμώνα. Οι ακτές του νησιού μας είναι πολλές και πανέμορφες. Οι κόλποι, οι αγκάλες, οι αμμουδιές του έγιναν μόδα τα τελευταία χρόνια, γέμισαν κόσμο (Έλληνες και ξένους), που χαίρονται τη θάλασσα και τον ήλιο και ιδιαίτερα το καλοκαίρι γεύονται τους ψαρομεζέδες και όλα τα ωραία φαγητά στα γύρω ταβερνάκια.

Είναι τόσα πολλά τα πανέμορφα χωριά, "μικρές πολιτειούλες" θα τις έλεγα, στο νησί μας. Η Αζόλιμνος με τα πανέμορφα βότσαλα στην πεντακάθαρη παραλία, ο Λωτός που φημίζεται, μαζί με το Κίνι για το ηλιοβασίλεμα που γοητεύει, αγαπήθηκαν από τους επισκέπτες.

Κίνι: Είναι το επίνειο της Άνω Σύρας. Είναι πολλά τα πλεούμενα που αγκυροβολούν στο λιμάνι του. Οι ψαροταβέρνες στην παραλία διαδέχονται η μια την άλλη. Τα τελευταία χρόνια το Κίνι έχει ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, μικρά μπακάλικα που εξυπηρετούν τους παραθεριστές. Πολλοί άνθρωποι αργά το απόγευμα βρίσκονται έξω από τα σπίτια τους για να απολαύσουν τη μαγευτική δύση του ηλίου. Ένα μικρό μονοπάτι φτάνει στο μικρό ακρογιάλι στο Λωτό. Αρχαιολόγοι ανέφεραν στο παρελθόν ότι εκεί κοντά ίσως υπήρχε εγκατάσταση των αρχαίων χρόνων. Στο Κίνι εντυπωσιάζει το Μοναστήρι της Αγίας Βαρβάρας. Τα παλαιότερα χρόνια μέσα στη μονή λειτουργούσε υφαντουργική σχολή, ίσως είχε και ορφανοτροφείο που εκεί μεγάλωσαν πολλά παιδιά. Σήμερα ο Μητροπολίτης κ. Δωρόθεος Β' δημιούργησε άριστο νηπιαγωγείο.

Γαλησσάς: Η εξοχή με την απέραντη αμμουδιά που αγαπήθηκε από τους ξένους επισκέπτες. Έγινε χώρος τους και στέκι τους αγαπημένο. Στην κορφή του βράχου η Αγιά Πακού το μικρό ξωκλήσι που σημαίνει "Παναγία η υπακοή". Αυτό ήταν το αρχικό της όνομα. Κι εκεί κοντά η αμμουδιά του Αρμεού. Πολλά τα σημάδια ενός προϊστορικού οικισμού.

Κι ο **Δανακός** πιο πέρα στο ύψωμα. Εκεί σου κόβεται η ανάσα. Το θέαμα εντυπωσιακό. Το παιχνίδι του βράχου και της θάλασσας και το απέραντο γαλάζιο. Και πιο πέρα ο Γλάροντας, το Δελφίνι, ο Αετός, η Βαρβαρούσα και βράχοι που απλώνονται ως τα Γράμματα, ο όρμος με τις αρχαίες επιγραφές σκαλισμένες στο βράχο. Από κει φαίνονται και τα Γιούρα στο βάθος....

Κι ο **Φοίνικας**, το μεγάλο χωριό με τα αλμυρίκια. Ψαράδες και αγρότες οι μόνιμοι κάτοικοι τα παλιά χρόνια. Ξεκίνησε ψαροχώρι κι είναι τώρα πια μια κωμόπολη. Προστατεύεται από τις κορφές του Χαρασσώνα με την πλαγιά που κατρακυλά ήρεμα ως τον όρμο. Σίγουρο αραξοβόλι και καταφύγιο για τις ψαρόβαρκες και τους ταλαιπωρημένους απ' το αυγουσιάτικο μελτέμι ιστιοπλόους.

Καταφυγή ήταν το λιμάνι του Φοίνικα για τους αρχαίους... Φοίνικες που διάλεγαν τον όρμο να καταλαγιάσουν. Σιγά – σιγά έγινε αποικία τους και πήρε το όνομά τους. Σταθμός και κόμβος το νησί για τους θαλασσοκράτορες της 3ης χιλιετίας π.Χ. Απ' αυτό το λιμάνι διακινήθηκαν τα σιτηρά και τα όσπρια της εποχής, το κρασί και ο περίφημος οψιανός (η μαύρη σκληρή πέτρα της Μήλου, το πρώτο εργαλείο, ίσως και το πρώτο ξυράφι του Κυκλαδίτη.)

Ως το 1956 αν κοίταζε κάποιος προσεκτικά μέσα από το γυαλί, θα μπορούσε να δει περίεργα πράγματα στο βυθό του όρμου που δεν ταίριαζαν με τα θαλασσινά είδη. Νάταν βάσεις από κίονες; νάταν τείχη από κτίσματα; Όσπου να οργανωθούν οι αρχαιολογικές έρευνες, οι ενάλιες (της θάλασσας), ξύπνησε ο εγκέλαδος* εκεί στη Σαντορίνη κι έφερε πάλι τα πάνω κάτω. Μεγάλη η αναταραχή στον κόλπο του Φοίνικα. Χάθηκαν όλα από τότε. Ο σεισμός ήταν δυνατός.

Πριν κάποια χρόνια είχε καθιερωθεί ο πρώτος σταθμός του Ράλλυ Αιγαίου να είναι ο Φοίνικας, τόσο για το προστατευμένο λιμάνι του, όσο και για την υποδομή της Κοινότητας που σε συνδυασμό με τη ναυτική βάση παρέχουν όλα τα απαραίτητα για την ευχάριστη διαμονή των πληρωμάτων και τις τυχόν ανάγκες των σκαφών.

Ο Φοίνικας υποδέχεται τόσους ιστιοπλόους κάθε χρόνο που ονειρεύονται με ρότα* το Αιγαίο. Νοιώθουν σιγουριά για ότι κι αν τύχει. Όλα φτιάχνονται.

Ο Ξένιος Δίας τους ευλογεί

* Ρότα: η πορεία των πλοίων

* Εγκέλαδος: σεισμός

Είναι τόσα πολλά τα ονόματα που έχουν οι Συριανές εξοχές και οι περιοχές όπως: Τάλαντα, Μάλια, Αγρός, Πάγος, Παρακοπή, Βήσσα, Μάννα, Μ. Γιαλός, Κόμητο, Φανερωμένη, Σύριγγας κ.α.

=====

Από τον κόσμο των ζωικών όντων

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ
ΣΕ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

Γεωργίου Π. Σαρλή

Είναι γνωστόν ότι τα ζωικά όντα είναι ετερότροφα, ενώ τα φυτικά είδη, υπό την ευρεία έννοια, αυτότροφα. Όμως το γεγονός αυτό, δεν αποκλείει τις βιοχημικές δομές και λειτουργίες των κυττάρων τους, να έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά. Επίσης, να παρατηρείται πλήθος συναφών ανταποκρίσεων στην συμπεριφορά τους, από τα περιβαλλοντικά ερεθίσματα.

Ακόμη, έχει αναφερθεί ότι υπάρχει πάντοτε μία ζωτική αλληλοεπίδραση και ανταλλαγή, ένα είδος παγκόσμιας δυνάμεως, που διαπερνά και διανέμεται σε όλα τα βασίλεια της φύσεως συμπεριλαμβανομένου και του ανθρώπινου.

Γνώστης των ανωτέρω και ο γεωτεχνικός, εκδηλώνει το ενδιαφέρον του για την πράγματι υπάρχουσα αλληλοεπίδραση φυτών (καλλιεργουμένων και αυτοφυών) και ζώων (εκτρεφόμενων και αγρίων), καθώς και την επίδραση που ασκούν σε αμφότερα τα φυσικά φαινόμενα και οι ανθρώπινες παρεμβάσεις.

Όσον αφορά δε στα συμπεράσματα των ερευνών αυτών, εκτός του ότι είναι λίαν εντυπωσιακά, συνιστούν δεδομένα που ιδιαίτερα ενδιαφέρουν την παγκόσμια επιστημονική κοινότητα. Επίσης εμπλουτίζουν τις γνώσεις μας, καθώς επιβεβαιώνουν και όσους κατά το παρελθόν προσπάθησαν να τα επινοήσουν, μέσα από το πρίσμα της λογικής και της παρατηρήσεως.

Κατωτέρω σημειώνονται έρευνες και μελέτες σε ορισμένα ζωικά όντα, που γνωστοποιήθηκαν την τελευταία δεκαετία, όπου τα πορίσματα μερικών, έχω την γνώμην, ότι ενέχουν ενδιαφέρον.

- Ο σκύλος (*Canis Lupus familiaris*), δεν εξημερώθηκε ταυτόχρονα σε όλο τον κόσμο όπως παλιά πίστευαν. Μελέτη απέδειξε, ότι προέρχεται από εξημερωθέντες λύκους σε περιοχή ανάμεσα στη Μογγολία και το Νεπάλ, από κυνηγούς- τροφοσυλλέκτες. Πάντως, η κατοχή του μειώνει τους παράγοντες καρδιαγγειακών κινδύνων, γεγονός που οφείλεται στο ζώο που ωθεί τον ιδιοκτήτη του να κινείται περισσότερο και αυξάνει το προσδόκιμο όριο επιβιώσεως. Επίσης άλλες έρευνες επιβεβαίωσαν, ότι γενικώς τα κατοικίδια επιδρούν στους κατόχους τους ως ηρεμιστικά, μειώνοντάς τους το στρες και την μοναξιά.
- Η κατσίκα (*Capra aegagrus hircus*), κατά τους ερευνητές, διαθέτει υψηλότερη από ότι νομίζουμε νοημοσύνη, απόρροια αλλαγών στον εγκέφαλό της κατά την διαδικασία της εξημερώσεώς της. Σε ότι δε αδυνατεί να επιτύχει, ζητά την βοήθεια του ανθρώπου κοιτάζοντάς τον επίμονα στα μάτια. Όμοια ενεργούν οι σκύλοι και τα άλογα.
- Ο κόνικλος ή κουνέλι (*Oryctolagus cuniculus*), ανακαλύφθηκε από τους Φοίνικες περί το 1000 π.Χ. στην Ιβηρική Χερσόνησο. Η ονομασία δε Ισπανία πιθανόν να προέρχεται από φοινικική λέξη που μεταφράζεται ως η περιοχή των κονίκλων.
- Η Ε. Ε. έχει θεσπίσει μέτρα για την μεταφορά ζωντανών σπονδυλωτών ζώων (βοοειδή, αιγοπρόβατα κ.ά.), με προορισμόν είτε την σφαγή, είτε την πάχυνση ή την αναπαραγωγή, που πραγματοποιείται με ταξίδι μακράς διάρκειας (άνω των 8 ωρών). Και τούτο επειδή αυξήθηκε η ανησυχία των καταναλωτών της σε θέματα ευζωίας των μεταφερομένων ζώων.
- Τα ζώα στο μέλλον πιθανόν να μη σφαγιάζονται για διατροφή του ανθρώπου. Διερευνάται αν από βλαστοκύτταρα ζωντανών ζώων εντός θρεπτικών υλικών και χρήση οξυγόνου, θα δύνανται να παραχθούν στο εργαστήριο τεχνητά κρέατα.
- Πριν από 90-95 εκατομμύρια χρόνια, εμφανίστηκε για πρώτη φορά στον ουρανό της Γης το πρώτο πτηνό στην περιοχή της σημερινής νοτίου Αμερικής. Εικάζεται, ότι τα πρώτα πτηνά πριν από 150 εκατομμύρια χρόνια αποκόπηκαν από τους πτερωτούς δεινοσαύρους, μέσα από την διαδικασία της εξελίξεως. Της εξελίξεως, που γεννήθηκε μαζί με την εμφάνιση της ζωής για την καταγωγή της οποίας υπάρχουν ακόμη αναπάντητα ερωτήματα.
- Ο κορμοράνος (*Phalacrocorax carbo*) και ο πελεκάνος (*Pelecanus onocrotalus*) που είναι ψαροφάγα πτηνά κοντά στις λίμνες και στις λιμνοθάλασσές μας ανταγωνίζονται τους αλιείς κάποιων περιοχών αφαιρώντας τους τμήμα των αλιευμάτων τους. Επίσης, ορισμένοι πληθυσμοί πελαργών (*Ciconia ciconia*) έχει παρατηρηθεί, ότι δεν μεταναστεύουν πια στην Αφρική, αλλά επιλέγουν να διέρχονται τον

χειμώνα κοντά σε εγκαταστάσεις ιχθυοκαλλιεργειών μας, όπου ευρίσκουν εύκολα τροφή.

- Σύμφωνα με κανονισμό της Ε.Ε., τα είδη πτηνών που δύνανται να εκτρέφονται βιολογικά είναι η όρνιθα (*Gallus gallus*) η πάπια (*Anas platyrhynchos*), η χήνα (*Anser* sp.), η φραγκόκοτα (*Numidia meleagris*) και η γαλοπούλα (*Meleagris ocellat*).
- Στις παραλίες που εναποθέτουν τα αυγά τους οι θαλάσσιες χελώνες (*Caretta caretta*), προκειμένου να μην παρακωλύεται η ωοτοκία τους και μετά να μην αποπροσανατολίζονται τα χελωνάκια στην πορεία τους προς την θάλασσα, θα πρέπει να αντικαθίστανται τα συμβατικά φώτα με φώτα νατρίου. Επίσης όπως έχει διαπιστωθεί, όσον υψηλότερη είναι η θερμοκρασία της άμμου των παραλιών τόσο περισσότερες είναι οι θηλυκές χελώνες που εκκολάπτονται.
- Ο βάτραχος (*Rana* sp.) ποτέ δεν πίνει από το νερό στο οποίο διαβιεί. Καλύπτει τις ανάγκες του από την απορρόφησή του μέσω των πόρων του δέρματός του.
- Ο Αριστοτέλης στο "Περί ζώων ιστορίαι" (4^{ος} αι. π.Χ.) έργο του, περιέγραψε 110 είδη ψαριών, καθώς και το πώς δύνανται να υπολογιστεί η ηλικία τους από το μέγεθος των λεπιών τους. Υπόθεση που επανήλθε και επιβεβαιώθηκε μετά από 2000 χρόνια.
- Το δελφίνι (*Delphinus* sp.) με εγκέφαλο περίπλοκο όπως του ανθρώπου και το μυρμήγκι (*Lasius* sp.) ποτέ δεν κοιμούνται.
- Η άνοδος της θερμοκρασίας των θαλασσών, επιφέρει συνήθως αρνητικές αλλαγές στους πληθυσμούς των θαλάσσιων οργανισμών. Όμως, τα τελευταία 60 χρόνια αυξάνεται συνεχώς ο πληθυσμός όλων των κεφαλοπόδων (χταπόδια, καλαμάρια, σουπιές κ.ά.).
- Οι καρχαρίες (*Carcharodon* sp., *Prionae* sp., *Galeocerdo* sp. κ.ά.) έχουν ιδιαίτερη αδυναμία στην heavy metal μουσική. Ο τρόπος προσελκύσεώς τους με αυτό το είδος μουσικής είναι από παλιά γνωστός στους κυνηγούς καρχαριών. Ωστόσο, θα πρέπει να μειωθεί η ηχορύπανση στις θάλασσες από θορύβους δεξαμενοπλοίων, πλατφορμών πετρελαίου κ.ά., που αλλάζουν από κοινού με άλλους ρύπους την συμπεριφορά της θαλάσσιας ζωής. Επιπλέον να επιλεγθούν ενδαιτηματα για την προστασία ψαριών, φώκιας, δελφινιών, θαλασσοπουλιών και χλωρίδας βυθών.
- Τα έμβια όντα αλλάζουν φύλο και κυρίως τα ψάρια. Αν σε αγέλη ψαριών του γένους *Anthias* το μοναδικό αρσενικό θανατωθεί, τότε ένα από τα θηλυκά που η διάπλασή του το επιτρέπει, προκειμένου να διαιωνιστούν, μεταμορφώνεται σε αρσενικό. Επίσης νέα επιστημονική έρευνα απέδειξε, ότι είδος τροπικού ψαριού έχει την δυνατότητα να αναγνωρίζει ένα συγκεκριμένο ανθρώπινο πρόσωπο.
- Υπάρχουν στον κόσμο περίπου 3.500 διαφορετικά είδη κουνουπιών (*Anopheles* sp.), εκ των οποίων 60 στην χώρα μας, με το πιο διάσημο παγκοσμίως το ασιατικό κουνούπι – τίγρης (*Aedes albopictus*). Επιτίθεται στον άνθρωπο και προτιμά να τον κεντρίζει στις περιοχές των

αστραγάλων και των γονάτων. Ας σημειωθεί ότι μόνο τα θηλυκά κουνούπια απομυζούν αίμα, χρήσιμο για την παραγωγή των αυγών τους, από θηλαστικά, πτηνά και ερπετά που τα εντοπίζουν από απόσταση 25-35 μέτρων. Η προβοσκίδα τους δε κατά την απομύζηση του αίματος λειτουργεί ως ένα πολυσύνθετο ιατρικό εργαλείο μικροχειρουργικής. Τέλος, κάθε χρόνο η 20^η Αυγούστου εορτάζεται ως Παγκόσμια Ημέρα των Κουνουπιών.

**4 Οκτωβρίου
Παγκόσμια Ημέρα
των Ζώων**

(Από το προσωπικό μου αρχείο)

Μερικά από τα αναφερόμενα Ζώα

Εκδρομή στην Αχαΐα

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Το Σάββατο 12 Οκτωβρίου 2019, 25 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών πραγματοποίησαν εκδρομή στην λίμνη Τσιβλού και στη Ζαρούχλα. Ο πρωϊνός καταγάλανος ουρανός προοιωνίζε μια υπέροχη περιήγηση στην ανατολική Αιγιαλεία.

Μετά την στάση στη διώρυγα της Κορίνθου συνεχίσαμε για Ακράτα και αρχίσαμε να ανεβαίνουμε τις στροφές του δρόμου της Ζαρούχλας, που είναι κυριολεκτικά πνιγμένος στο πράσινο. Μετά το χωριό Πύργος, φτάνοντας στη Βαλιμή η θέα προς τον Κορινθιακό κόλπο είναι εκπληκτική. Από εκεί και πέρα αλλάζει το τοπίο, γίνεται αλπικό, με τις βαθιές χαράδρες και τις δασοσκέπαστες πλαγιές. Στα αριστερά μας βλέπαμε το Γερακάρι, παρακλάδι του όρους Μαρμάτι (1.793 μ.), πολλές πλαγιές του οποίου είναι στην κυριολεξία κομμένες κάθετα. Στα δεξιά υπάρχει η βαθιά κοιλάδα του ποταμού Κράθι. Λίγο πιο κάτω μέσα στο δάσος συναντήσαμε την πινακίδα προς τη Λίμνη Τσιβλού. Η λίμνη Τσιβλού και η λίμνη Δόξα στο Φενεό, είναι οι δύο υπέροχες ορεινές λίμνες της Πελοποννήσου.

Ο χειμώνας του 1912 υπήρξε βαρύς, με πολλές βροχοπτώσεις και χιονοπτώσεις. Τον Μάρτιο του 1913 οι κάτοικοι του χωριού Συλίβαινα ακούγοντας διάφορους ήχους και νιώθοντας ότι θα ακολουθούσε κατολίσθηση, το εγκατέλειψαν έγκαιρα. Την 24^η Μαρτίου 1913, χιλιάδες τόνοι χώματος αποκολλήθηκαν από το Γερακάρι, από ύψος 1.650 μ., έπεσαν στα 600 μ., διανύοντας 5 χλμ. στην κοιλάδα του Κράθι. Η Συλίβαινα εξαφανίστηκε, ενώ το χωριό Τσιβλός μέσα στην κοιλάδα καταπλακώθηκε εν μέρει και πνίγηκε. Τα χώματα έφραξαν την κοίτη του Κράθι και δημιουργήθηκαν δύο λίμνες, του Κράθι και του Τσιβλού. Τα νερά επεκτάθηκαν προς τα πάνω, σχεδόν μέχρι το χωριό Αγρίδι, 2 χλμ. ανηφορικά από το ποτάμι. Την νύκτα της 5^{ης} Ιανουαρίου 1914 το χωμάτινο φράγμα της κατολίσθησης έσπασε και τα νερά ξεχύθηκαν προς τον Κορινθιακό κόλπο. Απέμεινε μόνο η λίμνη Τσιβλού. Η σημερινή μαγευτική γαλάζια λίμνη, κρυμμένη μέσα στο πυκνό πευκοδάσος που κατηφορίζει από τις γύρω κορυφές μέχρι τις όχθες της, είναι σημαντικός υδροβιότοπος και αποτελεί δημοφιλή προορισμό αναψυχής και περιπάτου. Έχει έκταση 8,5 στρέμματα, μέσο βάθος 80 μ. και βρίσκεται σε υψόμετρο 780 μ. Στα νερά της κολυμπάνε κέφαλοι και εισηγμένα από τον άνθρωπο είδη (καραβίδες, κυπρίνοι, κουνουπόψαρα). Το λεωφορείο μας σταμάτησε κοντά στη λίμνη, η οποία σαν νεράιδα μας συνεπήρε προς την υδάτινη αγκαλιά της. Εκστασιασμένοι κατηφορίσαμε γρήγορα ανάμεσα στα πλατάνια, απολαμβάνοντας την φθινοπωρινή παλέτα χρωμάτων ώχρας, καστανού και πορτοκαλί. Ύστερα από τις απαραίτητες φωτογραφίες, τα πλατσουρίσματα, το τάισμα των ψαριών με κουλουράκια, γυρίσαμε με βαριά καρδιά πίσω στο όχημα.

Το λεωφορείο επέστρεψε στον κεντρικό ασφάλτινο δρόμο και συνεχίσαμε

τα τελευταία 8 χλμ. προς Ζαρούχλα, περνώντας από τις «πόρτες (στενό πέρασμα) Αγριδίου». Εδώ έγινε η πρώτη επαναστατική ενέργεια από τον Νικόλαο Χριστοδούλου (Σολιώτη), που κτύπησε δύο Τούρκους ταχυδρόμους την 16^η Μαρτίου 1821. Διασχίσαμε το χωριό Αγρίδι και λίγο πιο κάτω στα δεξιά, οι πινακίδες της διασταύρωσης οδηγούν προς τα χωριά Περιστέρα (1,5 χλμ.), Μεσορούγι (2,5 χλμ.) και Σόλο (2,5 χλμ.). Στο Σόλο υπάρχει ο Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου, βασιλική με επίπεδη στέγη και πολεμίστρες στις τέσσερις γωνίες, καθώς και το πυργόσπιτο του Νικολάου Χριστοδούλου (Σολιώτη). Το χωριό κήκε από τον Ιμπραήμ και οι εικόνες του τέμπλου της εκκλησίας χαραχτήκαν από το σπαθί του.

Στα δεξιά μας υψωνόντουσαν οι μυτερές βουνοκορφές του μεγαλόπρεπου Χελμού, με τα δάση κεφαλληνιακής ελάτης. Ο κύριος όγκος του Χελμού αποτελείται από τις μεγάλου πάχους ασβεστολιθικές και δολομιτικές μάζες της Τριπόλεως (ηλικίας Μεσοζωϊκού – Ηωκαίνου), πάνω στις οποίες ασβεστόλιθοι και κερατόλιθοι της γεωτεκτονικής ζώνης Πίνδου σχημάτισαν τις μισές κορυφές του. Το αρχαίο ελληνικό όνομα είναι Αροάνια Όρη, ενώ το νεότερο «Χελμός» είναι σλαβικής ή γερμανικής ή αρβανίτικης προέλευσης. Είναι η τρίτη ψηλότερη οροσειρά της Πελοποννήσου (μετά τον Ταύγετο και την Ζήρεια ή Κυλλήνη). Η Ψηλή Κορφή φθάνει τα 2.355 μ., ακολουθεί η Νεραϊδόρραχη (2.340 μ.) και άλλες έξι κορυφές. Από την περίφημη ορθοπλαγιά της Νεραϊδόρραχης πηγάζουν τα απόκοσμα Ύδατα της Στυγός ή Μαυρονέρι, τα οποία δημιουργούν τον ομώνυμο καταρράκτη μήκους 200 μ. και πέφτουν σε μια σκοτεινή σπηλιά, την οποίαν οι αρχαίοι έλληνες θεωρούσαν ότι είναι η μία από τις τρεις εισόδους στον Άδη (οι άλλες δύο είναι η Αχερουσία λίμνη στην Θεσπρωτία και το ακρωτήριο Ταίναρο στην Λακωνία). Στα Ύδατα της Στυγός έλουσε μωρό η Νηρηίδα Θέτις τον γιό της Αχιλλέα, για να γίνει αθάνατος, κρατώντας τον από την φτέρνα (Αχιλλείος Πτέρνα), ενώ ο όρκος των θεών στο όνομα των υδάτων της ήταν απαράβατος. Ο Χελμός είναι ένα από τα ομορφότερα βουνά της Ελλάδος, με πλούσια γεωμορφολογία. Το Γεωπάρκο Χελμού – Βουρραϊκού, είναι ένα από τα πέντε ελληνικά γεωπάρκα, που ανήκουν στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO, με πλούσια χλωρίδα 1.500 ειδών (κεφαλληνιακή ελάτη, μαυρόπευκα, καστανιές, βελανιδιές, πλατάνια, κ.α.), ενώ κάποια από τα αγριολούλουδα είναι σπάνια και ενδημικά (*Violpa chelmea*, *Teucrium arganum*, κ.α.). Επίσης, φιλοξενεί: 150 είδη орνιθοπανίδας (γερακίνες, διπλοσάϊνα, κοράκια, παπαδίτσες, δρυοκολάπτες, κ.α.), αμφίβια (σαλαμάνδρες, αλπικούς τρίτωνες, φρύνους, δενδροβάτραχους, κ.α.), θηλασικά (αλεπούδες, ασβούς, νυφίτσες, τσακάλια), ερπετά (μοραϊτόσαυρες, γραιοκόσαυρες, κρασπεδοχελώνες, κ.α.). Στον Χελμό υπάρχει επίσης το ομώνυμο Αστεροσκοπείο και το Χιονοδρομικό Κέντρο Καλαβρύτων.

Φθάσαμε στον τελικό μας προορισμό (35 χλμ. μετά την Ακράτα), το ορεινό χωριό Ζαρούχλα, κτισμένο σε ρεματιά, σε υψόμετρο 1.020 μ. Είναι ορεινό θέρετρο, με πλακοστρωμένο κεντρικό δρόμο, θαυμάσια πέτρινα σπίτια με κόκκινες κεραμοσκεπές, απλωμένα στις καταπράσινες πλαγιές, πολλούς ξενώνες, τρεις ταβέρνες, τρεις παλιές εκκλησίες. Δεσπόζει σε κεντρικό σημείο

το πυργόσπιτο του Σωτήρη Χαραλάμπη (προκρίτου των Καλαβρύτων, που συμμετείχε στην έκρηξη της επανάστασης του 1821, Αγία Λαύρα, πολιορκία-κατάληψη Καλαβρύτων) και ο Πύργος της Ζαρούχλας (τριώροφη μεσαιωνική οχυρωμένη κατοικία της οικογένειας Ντεμίρη, με την χαρακτηριστική ζεματίστρα πάνω από την κεντρική θύρα). Ανακαινίστηκε από τους τελευταίους ιδιοκτήτες, την οικογένεια Αγγελή, διατίθεται για επίσκεψη και λειτουργεί ως ξενώνας. Ένα σκιερό μονοπάτι πίσω από τον Πύργο, ελίσσεται ανάμεσα σε πλατάνια και καστανιές, οδηγεί σε τρεχούμενα νερά, με μικρό καταρράκτη και ξύλινη γέφυρα. Χωματόδρομοι οδηγούν στο Κρυονέρι, το κεφαλόβруσο της περιοχής (4χλμ.), στον Φενεό-λίμνη Δόξα (14 χλμ.), στην Βρύση της Γκόλφως (2,5 χλμ.), σημείο συνάντησης του Τάσου και της Γκόλφως (γνωστοί χάρις στο ειδυλλιακό διήγημα του Μεσορούγιου συγγραφέα Σπύρου Περεσιάδη), στα Ύδατα της Στυγός, τις βουνοκορφές του Χελμού, το χιονοδρομικό κέντρο, κ.α.

Η παρέα μας κατευθύνθηκε στην Ταβέρνα «Γιάννης», όπου μας περιποιήθηκε ο κ. Χαρίλαος Παπάς και η κόρη του, με κατσικίσια παϊδάκια στη σχάρα, βραστό και λεμονάτο αρνί, πεντανόστιμα ψητά μοσχάρια μπιφτέκια, γιαούρτι γαρνιρισμένο με γλυκό σταφύλι, σε έναν άνετο, μοντέρνο χώρο, φτιαγμένο με μεράκι, από πέτρα, ξύλο και γυαλί. Πολλοί απόλαυσαν τον καφέ τους στο ξύλινο jazz-bar «Ρέμα», πλάι στο ρέμα με τα κελαριστά νερά. Με τις καλύτερες εντυπώσεις αναχωρήσαμε για Αθήνα, κάνοντας μια ενδιάμεση στάση στο θερινό θέρετρο του Ξυλοκάστρου, με τον παραλιακό πλακόστρωτο ποδηλατόδρομο, τα τουριστικά café και εστιατόρια, ενώ ο ήλιος του δειλινού ζωγράφιζε με πορτοκαλομαβιά χρώματα την θάλασσα και τον ορίζοντα.

Και εις άλλα με υγεία!

Βιβλιογραφία

- Αδαμακόπουλος Τρ., Ματσούκα Πηνελόπη, Χελμός, Βουρραϊκός, Ένας πλήρης οδηγός για τον Χελμό, εκδόσεις ANABΑΣΗ, Αθήνα 2000
- Χελμός, Πελοπόννησος, Χάρτης ANAVASI, 1:50.000, Αδαμακόπουλος Τρ., Ματσούκα Π., Αθήνα 2000
- https://el.wikipedia.org/wiki/Ζαρούχλα_Αχαΐας
- https://el.wikipedia.org/wiki/Λίμνη_Τσιβλού
- <https://el.wikipedia.org/wiki/Σόλος>
- [www.naturagraeca.com/ws/122.184.1,1,Χελμός \(Αρoάνια Όρη\)](http://www.naturagraeca.com/ws/122.184.1,1,Χελμός_(Αρoάνια_Όρη))
- <https://www.tovima.gr/2008/11/24/afieromata/peykodasi-limnes-kai-psites-pestrofes/>

ΠΙΚΑΣΟ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης (ΜΚΤ), Νεοφύτου Δούκα 4, στο Κολωνάκι, διοργανώθηκε η έκθεση «Πικάσο και Αρχαιότητα. Γραμμή και Πηλός, Θεϊκοί Διάλογοι», από 20 Ιουνίου έως 20 Οκτωβρίου 2019 και είχε 25.000 επισκέπτες. Το καλοκαίρι του 2004 είχε φιλοξενηθεί η έκθεση «Πικάσο και Ελλάδα» στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης-Ίδρυμα Ελίζας και Βασίλη Γουλανδρή στη Χώρα Άνδρου (116 αντιπροσωπευτικά έργα του καλλιτέχνη, συνδιαλέγονταν με 10 αρχαία αντικείμενα). Η κ. Σάντρα Μαρινοπούλου ανέλαβε πρόεδρος του ΜΚΤ πριν δώδεκα χρόνια, με το όραμα να αναδείξει την αρχαία ελληνική τέχνη ως πηγή έμπνευσης μοντέρνων και σύγχρονων δημιουργών. Έτσι καθιερώθηκαν μία σειρά εκθέσεων, οι «Θεϊκοί Διάλογοι» των Louise Bourgeois, Jannis Kounellis, κα. Όταν μοιράστηκε την ιδέα διαλόγου των κεραμικών και σχεδίων του Πικάσο με την αρχαιότητα, με τους Bernard και Almine Ruiz-Picasso, εκείνοι δέχτηκαν με ενθουσιασμό.

Η επιμέλεια της έκθεσης του 2019 ήταν του κ. Ν. Σταμπολίδη (διευθυντή του ΜΚΤ) και του Oliver Berggren (ιστορικού τέχνης). Παρουσιάστηκαν 68 σπάνια κεραμικά και σχέδια Πικάσο (έργα της περιόδου 1920–1960, περιστέρια, κουκουβάγιες, αίγες, ταύροι, θαλάσσια όντα, ανθρώπινες μορφές, κένταυροι και μινώταυροι, εμπνευσμένα από αρχαίες ελληνικές τραγωδίες, κωμωδίες, την ελληνική μυθολογία), να συνομιλούν με 67 αρχαία αντικείμενα. Οι δημιουργίες του Πικάσο προέρχονται από ιδρύματα, μουσεία, συλλογές εξωτερικού, ιδιωτικές συλλογές (Fundación Almine y Bernard Ruiz – Picasso para el Arte, Musée National Picasso – Paris, Musée Picasso Antibes, Museo Picasso Malaga), στο πλαίσιο του προγράμματος “Picasso Mediterraneé”. Τα αρχαία αντικείμενα, γλυπτά, κεραμικά, χάλκινα (3200 π.Χ. – 3^{ος} αι. μ.Χ.) προέρχονται από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Μουσείο Αρχαίας Αγοράς, Αρχαιολογικό Μουσείο Ερέτριας, Δήλου, Ηρακλείου, Κυπριακό Μουσείο, Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, Νομισματική Συλλογή Alpha Bank.

Ο Πικάσο (1881–1973), ένας πολυεπίπεδος καλλιτέχνης, ζωγράφος, χαράκτης, γλύπτης και κεραμίστας, υπήρξε ο αρχιμάστορας του πρώτου μισού του 20^{ου} αιώνα, που επινόησε και διαμόρφωσε τον κυβισμό, μαζί με τον Μπρακ στο Παρίσι. Αν και δεν είχε έρθει ποτέ στην Ελλάδα, μεγάλο μέρος των έργων του είναι εμπνευσμένο από την κρητομυκηναϊκή, αρχαϊκή και κλασική τέχνη της. Τον απασχόλησε η αρμονία στο σχέδιο και την εικόνα, ζητούμενο και των αρχαίων Ελλήνων καλλιτεχνών, όμως αυτό που τον γοήτευε περισσότερο ήταν οι αρχαιοελληνικοί μύθοι, των οποίων μετέφερε πάμπολλες εκδοχές σε σχέδια και έργα του. Αφορούν θέματα που διασκεδάζουν το τετριμμένο ή που δηλώνουν τις συγκρουόμενες παρορμήσεις του ανθρώπου. Ο Μινώταυρος, οι Κένταυροι, οι Μούσες, ο Πάνας, οι Σάτυροι, οι Μαινάδες, ο Διόνυσος, η Αφροδίτη, λειτούργησαν ως αρχέτυπα που τον οδήγησαν να δημιουργήσει μοναδικά πρωτότυπα έργα. Επιπλέον, δεν είναι τυχαίο ότι αυτοί οι μύθοι τον

επηρέασαν και προσωπικά, ταυτίστηκε μαζί τους, σε ένα σχεδόν μεταφυσικό επίπεδο. Επίσης, επηρεάστηκε και από άλλους πολιτισμούς της λεκάνης της Μεσογείου. Νέος αντέγραφε γύψινα εκμαγεία αρχαίων γλυπτών. Άλλα αντίκρισε σε μουσεία (Βρετανικό, Λούβρο, Βατικανό), σε αρχαιολογικούς χώρους (τοιχογραφίες Πομπηίας, Herculaneum), σε βιβλία και σε συναναστροφές με τους Κριστιάν Ζερβός και Jean Cocteau.

Η έκθεση αρθρωνόταν στις εξής ενότητες: Η γραμμή της ομορφιάς – Οι τρεις Χάριτες. Γραμμή και φως στο χώρο. Λυσιστράτη. Αρκαδία. Ο Κένταυρος, ο Ταύρος, ο Μινώταυρος, ο Διόνυσος.

Η γραμμή της ομορφιάς – Οι τρεις Χάριτες

Τη δεκαετία του '20, ταξίδευε στη νότια Γαλλία με την σύζυγο του χορεύτρια Όλγα Κοκλόβα (την παντρεύτηκε το 1918) και δημιούργησε μια σειρά σχεδίων με λουόμενους, θεούς, νύμφες και άλλα μυθικά πλάσματα, στατικά, ανάλαφρα, εξιδανικευμένα, επηρεασμένος από την αττική αγγειογραφία, με τα γραμμικά περιγράμματα.

Γραμμή και φως στον χώρο

Η γραμμή είναι το μέσο με το οποίο διαιρείται ο χώρος και δημιουργείται φως. Η απόλυτη σαφήνεια των διαχρονικών στιβαρών σχημάτων της αρχαιότητας (το απολλώνιο) και η διάρρηξη του σχήματος, η αποδόμηση της μορφής ορισμένων κεραμικών, είναι βασική συνιστώσα του έργου του Πικάσο.

Εντυπωσιακή η «θεά της Μύρτου» από την μινωική Κρήτη (προανακτορική περίοδος 2300 π.Χ.), το παλαιότερο ανθρωπόμορφο τελετουργικό άγαλμα και το αντίστοιχο έργο γυναικείας φιγούρας του Πικάσο. Υπέροχο το γαλαζοκάστανο κανάτι, με τον λευκό κρίνο και τις μοντέρνες γραμμές. Πολλά από αυτά, με την υπογραφή του Πικάσο, πουλήθηκαν στις λαϊκές αγορές!

Λυσιστράτη

Ο Πικάσο δημιούργησε μια σειρά 6 χαλκογραφιών και 34 λιθογραφιών για την εικονογράφηση μιας ειδικής έκδοσης της «Λυσιστράτης» που εξέδωσε ο Gilbert Seldes στη Ν. Υόρκη. Η λιτή αλλά αισθησιακή γραμμή του Πικάσο γίνεται σταδιακά πιο μπαρόκ και ανήσυχη. Η Λυσιστράτη, το όνομα της οποίας σημαίνει «λύω τον στρατό» (έργο του Αριστοφάνη, 411 π.Χ., διαρκούντος του Πελοποννησιακού πολέμου), πείθει τις γυναίκες της Αθήνας να απέχουν από τα συζυγικά τους καθήκοντα, προκειμένου να εξαναγκάσουν τους άνδρες να πάψουν τον πόλεμο. Ο Πικάσο εκφράζει το κακό του προαίσθημα για την παραγμένη εποχή που θα επακολουθούσε. Από το 1932 η Μαρί-Τερέζ Βάλτερ γίνεται τα μοντέλο του. Το 1934 δημιουργεί τον αντιπολεμικό πίνακα Γκουέρνικα. Το 1935 χωρίζει την Όλγα Κοκλόβα.

Αρκαδία

Μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, από το έργο του Πικάσο αναδύεται η εξιδανικευμένη διαχρονική «Αρκαδία», ο νοσταλγικός βουκολικός παράδεισος των ποιητών και του πίνακα του Πουσέν "Et in Arcadia Ego". Την δεκαετία του '50 τα κεραμικά του παραπέμπουν σε μια γενική ιδέα ενός μυθικού

παρελθόντος, με φαύνους, πουλιά, μουσικούς, γυναικείες φιγούρες με μορφή φρούτων και άλλων οργανικών σχημάτων, αντανakλώντας μια σχετικά ευτυχισμένη περίοδο της ζωής του.

Ο Κένταυρος, ο ταύρος, ο Μινώταυρος, ο Διόνυσος

Προς το τέλος της δεκαετίας του '20, φαύνοι, κένταυροι και Μινώταυροι εμφανίζονται συχνά στο έργο του Πικάσο. Ο ταύρος συμβολίζει την αστείρευτη δύναμη της φύσης για αναπαραγωγή. Ο Κένταυρος μισός άνθρωπος, μισός ζώο, συμβολίζει την έλλογη φύση του ανθρώπου και τα ζωώδη ένστικτα. Ο Μινώταυρος, αυτό το διονυσιακό πλάσμα, εν μέρει ζώο, άνθρωπος και θεός, συμβολίζει το σκοτάδι της ανθρώπινης ψυχής, τις οργιαστικές δυνάμεις της ελευθερίας, του έρωτα, της επιθυμίας, αλλά και της καταστροφής, του θανάτου, του παραλογισμού του πολέμου, θύτης και θύμα ταυτοχρόνως. Η διονυσιακή διάσταση του Μινώταυρου αντανakλά το όραμα του Πικάσο, ενός ψυχολογικά ελεύθερου ατόμου. Υπάρχουν όμως και απολλώνιες πτυχές τρυφερής αγάπης και γαλήνης που αναδεικνύονται σε μερικά έργα του, όπως το «Κορίτσι καθισμένο δίπλα σε Μινώταυρο» (1933), στον αντίποδα της συγκλονιστικής «Μινωταυρομαχίας» (1935). Ο Πικάσο δεν παρουσιάζει ποτέ την κανονική ιστορία του Μινώταυρου και του Λαβύρινθου, όμως ο ίδιος είναι παγιδευμένος σε έναν λαβύρινθο σαν του Μινώταυρου, όπου βασανιζόταν μεταξύ γαλήνης και φρίκης. Ο Μινώταυρος με τις νεαρές γυναίκες είναι στην πραγματικότητα ο ίδιος ο Πικάσο. Οι πανάρχαιες αντιλήψεις (της Μεσογείου), το απολλώνιο, η ευεργετική δύναμη της φύσης, το φως, το γραμμικό στοιχείο και από την άλλη το διονυσιακό στοιχείο πηγάζει από το ωμό, ζωώδες, το ασυνείδητο, το σκοτάδι, την ελευθερία. Η ευτυχία επισκιάζεται από τον θάνατο και την καταστροφή. Στις αρχές της δεκαετίας του '30 οι Σουρρεαλιστές ίδρυσαν το περιοδικό "Minotaure" και ο Πικάσο εικονογράφησε το εξώφυλλο του πρώτου τεύχους με κολλάζ. Ο Μινώταυρος ξεπροβάλλει κραδαινόντας σαν σκήπτρο το φαλλικό του ξίφος. Ο «Τυφλός Μινώταυρος που τον οδηγεί κορίτσι» είναι στην πραγματικότητα ο ίδιος ο Πικάσο με την 35χρονη σύζυγό του Μαρί – Τερέζ.

Υπέροχα τα κεραμικά πουλιά, λευκό περιστέρι και λευκή κουκουβάγια με μαύρες ραβδώσεις. Ο λευκός πήλινος κένταυρος αντιπαραβάλλεται με τον πρωτογεωμετρικό κένταυρο από το Λευκαντί Ευβοίας (1000 – 900 π.Χ.), εξαδάκτυλο, με την πληγή στο γόνατο. Πρόκειται για τον Χείρωνα που πληγώθηκε από δηλητηριασμένο βέλος του Ηρακλή, στην διάρκεια της Κενταυρομαχίας. Η Γραμμική Β' γραφή των Μυκηναίων έχει σβήσει μαζί με τον πολιτισμό τους από το 1200 π.Χ., γι' αυτό και ο κεραμικός κένταυρος από το Αρχαιολογικό Μουσείο της Ερέτριας είναι λαλόν αντικείμενο που αφηγείται μια ιστορία. Μετά τους Κενταύρους και τον Μινώταυρο, στρατολόγησε ποικιλοτρόπως και πληθωρικά τον Πάνα και Σατύρους, που με ακόμη εκδηλότερο τον αισθησιασμό στη φύση τους, κινούνται σε έναν βακχικό-αρκαδικό καμβά ευδαιμονισμού.

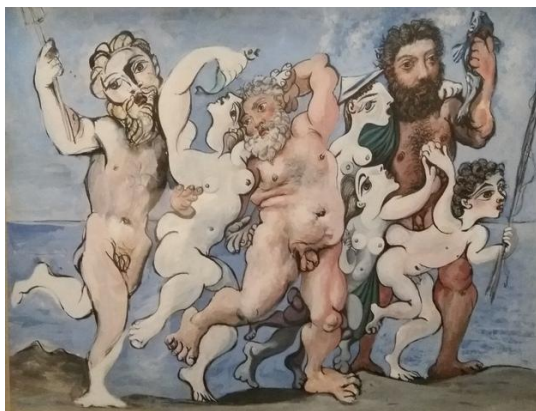
Η ζωή του Πικάσο ήταν μια ζωή γεμάτη πάθος και τέχνη. Το 1942 συνδέθηκε με τη νεαρή ζωγράφο Φρανσουάζ Ζιλό και περνούν μαζί μερικά

καλοκαίρια στη Βαλορί. Το 1961 παντρεύτηκε το μοντέλο του Ζακελίν Ροκ και εγκαθίσταται στο Μουζάν, μέχρι το θάνατο του (8 Απριλίου 1973) σε ηλικία 92 ετών.

Το ταξίδι του Πικάσο στον αρχαιοελληνικό μύθο είναι στην ουσία ένα διαχρονικό ταξίδι στη Μεσόγειο της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς, συνάμα όμως και ένα ταξίδι ενδόστροφο, προσωπικό. Ο ίδιος είχε πει στον Έλληνα κριτικό Κριστιάν Ζερβός: *«Η τέχνη δεν είναι η εφαρμογή ενός κανόνα ομορφιάς, αλλά αυτό που το μυαλό και το ένστικτο μπορούν να αντιληφθούν, ανεξάρτητα από τον κανόνα»*.

Βιβλιογραφία

- Ενημερωτικό έντυπο επισκεπτών του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, για την έκθεση: Πικάσο και Αρχαιότητα. Γραμμή και πηλός, Θεϊκοί Διάλογοι
- Το θαύμα της ζωγραφικής. Οι διασημότεροι ζωγράφοι από την Αναγέννηση έως τον 20ό αιώνα, εκδόσεις Κ. Κουμουνδουρέα, Αθήνα 1996
- Κοσμάδακη Πολύνα, Clair Jean, Triboux Patrice, Κουτσομάλλης Κυριάκος, Λοϊζίδη Νίκη, Μπουλώτης Χρήστος, Pasquier Alain, Τσίκουτα Λίνα, Ο Πικάσο και η Ελλάδα. Ένθετο ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ, Εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», Κυριακή 5 Σεπτεμβρίου 2004
- www.cycladic.gr

=====

Γεώργιος Σουρής (1853 – 1919)

Έλληνας σατιρικός ποιητής

Από την κ. Μαρία Ρώτα

Γεννήθηκε στην Ερμούπολη το 1853... “Ο πατέρας της έμμετρης σάτιρας στη Νεώτερη Ελλάδα και κορυφαίος εκπρόσωπός της, Γεώργιος Σουρής, γεννήθηκε στη Σύρα. Πέρασε τα παιδικά και τα εφηβικά χρόνια του στην Ερμούπολη, που έπαιζε το βασικό ρόλο στη μεταμόρφωση του νεοπαγούς ελληνικού κράτους”. Από ένα ειδικό βιβλίο Πράξεων του Ιερού Ναού Μεταμορφώσεως Σύρου (όπως αναφέρει ο Μ. Χατζηγεωργίου). “Τη 23η Απριλίου εβαπτίσθη ο υιός του Χριστόφορου Σουρή και της Μαρίας Παρπαριά, γεννηθείς της Α' Φεβρουαρίου 1853, ωνομάσθη Γεώργιος αναδεχθείσης* αυτόν της Μαρίας Γ. Λέστου. Μάρτυς παρέστη η μαία Μαρία Νικολάου. Εφημέριος Ιωάννης Λαγογιάννης”

Τις γυμνασιακές σπουδές του έκανε στην Αθήνα και όταν τελείωσε, επειδή ήθελε να γίνει έμπορος, ταξίδεψε στη Ρωσία όταν ήταν δεκαεπτά χρόνων και εργάστηκε στην πόλη Αζόφ σε ένα σιτεμπορικό κατάστημα ενός Χιώτη. Για τα χρόνια αυτά που έζησε και δούλεψε στη Ρωσία έγραψε τους στίχους του “Εγώ

εις Ρωσίαν". Σε πολλούς στίχους αναφέρεται η αυτοβιογραφία του με την εργασία του, την δραστηριότητά του, όπως:

... "Δύο μήνας όλους της Αζόφ μ' εξένιζεν η κώμη,
μέρα και νύχτα ήκουα τους Ρούσσους και της Ρούσσας,
και πέντε λέξεις Ρούσσικαις δεν έμαθα ακόμη
μήπως μια ώρα ήσυχο με άφιναν αι Μούσαις;
Ο έμπορός μου ήθελε να κλέβω στο κιλό...

Τι έξυπνος! Τι πονηρός! Σαν νέος της Αθήνας!...

Τελικά δεν του άρεσε ο εμπορικός κλάδος, αποδείχτηκε ακατάλληλος σ' αυτήν την εργασία και επέστρεψε στην Ελλάδα. Αρχικά εργάστηκε σ' ένα συμβολαιογραφείο στην Αθήνα. Παράλληλα γράφτηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έπαιζε ερασιτεχνικά σε θιάσους θεατρικούς και παράλληλα έκανε προγυμνάσεις, μαθήματα θεάτρου σε μαθητές. Τότε τον απέρριψαν από το Πανεπιστήμιο και δεν μπόρεσε να πάρει πτυχίο.

Για να ζήσει, ασχολήθηκε με τη δημοσιογραφία και συνεργάστηκε με τα περιοδικά: "Ασμοδαίος", "Μη χάνεσαι" του Β. Γαβριηλίδη, "Ραμπαγάζ" του Τριαντάφυλλου και "Αριστοφάνης" του Παναγιώτου.

Το ταλέντο του, (από μικρός έγραφε εύκολα στίχους) εκδηλώθηκε γρήγορα στην κατεύθυνση της σάτιρας.

Ταυτόχρονα υπηρετούσε, με γραπτά του, τα πατριωτικά ιδανικά, ψυχαγωγούσε και ενθουσίαζε. Τότε με τη συμβουλή του Δροσίνη εξέδωσε τη σατιρική πολιτική εφημερίδα ο "Ρωμιός". (άρχισε το 1883 και συνεχίστηκε έως το 1918). Ήταν όλη έμμετρη και την έγραφε μόνος του. Αυτή η εφημερίδα, ο "Ρωμιός" είχε μεγάλη διάδοση και στην ελεύθερη και στην σκλαβωμένη Ελλάδα, και στους μορφωμένους και στους αγράμματους και έκανε τον Σουρή γνωστό και δημοφιλή, αν και κάποια από τα κείμενά του ήταν λίγο αρνητικά προς πολιτικούς, αξιωματικούς, καθηγητές, αυλικούς κ.α.

Μέσα στις σελίδες της σατιρικής του εφημερίδας, που κυκλοφορούσε μέχρι την εποχή του θανάτου του (1919) δηλαδή περίπου επί τριάντα εφτά ολόκληρα χρόνια, υπάρχει όλο το έργο του Σουρή. Όλα αυτά τα γραπτά κείμενα κυκλοφορούσαν σε 4 τόμους το 1882, 1883, 1887.

Τα "Απαντα" κ.α του Σουρή

Εκτός από την εφημερίδα "Ρωμιός" ο Σουρή είχε ασχοληθεί και με πολλά άλλα καθημερινά και ιστορικά θέματα της χώρας μας. Έγραψε ακόμη πολλά λυρικά ποιήματα και ελεγείες* για το θάνατο σημαντικών προσώπων, όπως της βασίλισσας Βικτωρίας, του Χαρίλαου Τρικούπη κ.α. Οι στίχοι του έβρισκαν τρομερά μεγάλη εντύπωση και κυκλοφορούσαν από στόμα σε στόμα σ' όλη την ελεύθερη Ελλάδα (σήμερα σ' ολόκληρη τη χώρα). Είχε πραγματικά την ικανότητα να πιάνει το σφυγμό και να προσφέρει ευχαρίστηση στους ανθρώπους...

Αξιόλογη είναι επίσης και η έκδοση, τα "Απαντα" που κυκλοφόρησε σε 3 τόμους το 1940. Άλλα έργα του από το παρελθόν είναι "Περιφέρεια" (1886), "Επιδημία" (1881), είναι μια σατιρική σύνθεση για την κατάσταση που επικρατούσε τότε στην Αθήνα κατά τη διάρκεια μιας επιδημίας τύφου. "Ανατολικόν ζήτημα" (1878) αφορούσε τη δραστηριότητα του Θ. Δηλιγιάννη,

που φρόντιζε να βοηθήσει η Ευρώπη να ελευθερωθεί και η Θεσσαλία. Ασχολήθηκε με τον "ερωτισμό" του Λόρδου Μπάιρον στην Αθήνα κ.α Έγραψε και πολλές κωμωδίες και μονόπρακτα, που παίχτηκαν κατά καιρούς και μετέφρασε τις "Νεφέλες" του Αριστοφάνη στα νέα Ελληνικά. Στα σατιρικά του ποιήματα, αν και μερικά σατιρίζουν ορισμένα πρόσωπα, αλλά και καταστάσεις, υπάρχει πάντα ευγένεια και εξυπνάδα που αποπλίζει. Είχε πραγματικά την ικανότητα να παίζει με τους στίχους εύθυμα, δίχως να πληγώνει κανένα.

100 χρόνια από τον θάνατό του

Ο Σουρής είχε πραγματικά την ικανότητα να πιάνει το σφυγμό του λαού. Αγαπήθηκε όμως και θαυμάστηκε από τον καλλιτεχνικό κόσμο της Αθήνας. Είχε υποστηριχθεί οικονομικά και του έκαναν δώρο ένα σπίτι στο Φάληρο, που έγινε κέντρο φιλολογικών συζητήσεων.

Όταν έφυγε από τη ζωή, η κηδεία του έγινε με δημόσια δαπάνη και με τιμές στρατηγού, και η κυβέρνηση του απένειμε το παράσημο του Ταξιάρχη του Σωτήρα.

Τα έργα του συγκεντρώθηκαν στα ποιήματα (2 τόμοι 1892) και στα Άπαντα (2 τόμοι 1909)

Ο Σουρής σταδιακά διαμόρφωσε ένα ιδιαίτερο γλωσσικό ιδίωμα, που ήταν ανακάτεμα της καθαρεύουσας και της δημοτικής. Ήταν ένας μεγάλος ποιητής!

Ο Εμμανουήλ Ροΐδης είπε το 1898 τη γνώμη του: "Από τους σύγχρονους ποιητάς προτιμώ τον Σουρήν, αν όχι διά την πρωτοτυπίαν των νοημάτων του, ως τον κάλλιστον τουλάχιστον παντός άλλου, κατορθώσαντα να εκφράση ακριβώς και ζωηρώς όσα έχει να ειπή..."

Οι σάτιρες του Σουρή αποτελούν ένα είδος ιστορικού αρχείου για την πολιτική κατάσταση και την κοσμική ζωή της εποχής του.

Μονολογεί ο Σουρής: Ω! Σύρος εις τους βράχους σου είδα το φως του κόσμου, εδώ εγέννησαν κι εμέ τα σπλάχνα της μητρός μου.

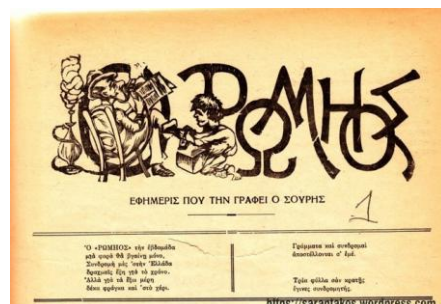
-Ερμούπολη με γοητεύεις, είμαι υπερήφανος που είσαι η πατρίδα μου! Άλλωστε άνθρωποι σπουδαίοι που δεν γεννήθηκαν εδώ, αλλά σε επισκέφθηκαν, γοητεύτηκαν κι αυτοί!

*Ελεγεία: είδος αρχαίου ποιήματος από δίστιχες στροφές.

* Αναδέχομαι: αναλαμβάνω υπεύθυνα.

Γεώργιος Σουρής

Η Εφημερίδα του Σουρή

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΡΟΥ

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Την Τετάρτη 23 Οκτωβρίου 2019, ο Γενικός Γραμματέας του Συνδέσμου Συριανών, κ. Στέφανος Προβελέγγιος, έδωσε διάλεξη στη Στέγη, με θέμα: «Θρησκευτική Ιστορία της Σύρου». Παρόντες στην διάλεξη ήταν ο καθολικός Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Σεβασμιώτατος π. Σεβαστιανός Ροσσολάτος, ο ακαδημαϊκός κ. Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, ο πρόεδρος της Εταιρείας Κυκλαδικών Μελετών κ. Στέλιος Κορρές, η βουλευτής της Ν.Δ. κ. Κατερίνα Μονογιού και πλήθος ακροατών. Τον κ. Προβελέγγιο προλόγισε ο πρόεδρος του Συνδέσμου Συριανών κ. Δημήτρης Βαφιάς.

Μέχρι τον 4^ο αι. μ.Χ. κυριαρχεί η ειδωλολατρία στη Σύρο και γενικότερα στις Κυκλάδες. Από αυτήν την εποχή προέρχονται τα νομίσματα της Σύρου με απεικονίσεις Καβείρων, Ίσιδος, Αφροδίτης και τα ερείπια του αρχαίου θεάτρου στην Ερμούπολη (4^{ος} αι. π.Χ.). Η Βυζαντινή εποχή (324–1207) ξεκινά με την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης από τον Μέγα Κωνσταντίνο (324). Ακολούθησε η Φραγκοκρατία (1207–1566), η Οθωμανική περίοδος (1566–1821) και η εποχή του Νέου Ελληνικού Κράτους (1821 – σήμερα).

Στη Σύνοδο της Σαρδικής (Σόφια της Βουλγαρίας) το 343 μ.Χ. έλαβε μέρος ο επίσκοπος Ειρηναίος, ο οποίος αναφέρεται ως *Irenaeus ab Achaia secoro* (αντιστοιχεί άραγε στη Σύρο;). Στις «Μεταμορφώσεις» του Οβιδίου, η Σύρος αναφέρεται ως Σκύρος, σε άμεση γειτονία όμως με την Σέριφο και Κίμωλο. Στην Δ' Οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνας (451 μ.Χ.) συμμετέχει ο επίσκοπος Δήλου Σαββίνος (*Sabino deli insulae*). Με την καταστροφή της Δήλου από πειρατές (τέλη 5^{ου} αι. μ.Χ.) η Σύρος γίνεται έδρα επισκόπου. Επί αυτοκράτορα Λέοντος Στ' Σοφού (866–912) η επισκοπή Σύρου κατατάσσεται 10^η στην ιεραρχία και υπάγεται στην Μητρόπολη Αθηνών.

Επί Φραγκοκρατίας οι Κυκλάδες περιήλθαν στους Ενετούς. Ιδρύθηκε το Δουκάτο του Αιγαίου, με επικεφαλής τον Μάρκο Σανούδο και έδρα την Νάξο. Οι κάτοικοι κουρασμένοι από τις πειρατικές επιδρομές και τη βαριά φορολόγηση των Βυζαντινών δεν προέβαλλαν αντίσταση και έτσι η κατάληψη των Κυκλάδων ήταν ομαλή. Μόνο οι Γενουάτες στη Νάξο προέβαλλαν αντίσταση κατά των Ενετών.

Πρώτος δυνάστης της Σύρου, 80 χρόνια μετά την κατάληψη της ήταν ο Γουλιέλμος Σανούδος, πρωτότοκος γιός του Μάρκου Σανούδου Β'. Οι Ενετοί επιχείρησαν να επιβάλλουν στο νησί φεουδαρχικό διοικητικό και οικονομικό σύστημα, βάσει του φράγκικου δικαίου, στην πραγματικότητα ελληνορωμαϊκού, όπως τροποποιήθηκε από το σταυροφορικό κράτος της Ιερουσαλήμ.

Έγινε βίαιη μεταστροφή του πληθυσμού στον καθολικισμό ή ομαλή-σταδιακή; Οι Ενετοί έποικοι είναι αξιωματούχοι και απλοί αγρότες (χωρίς τίτλους). Ο πληθυσμός της Σύρου είναι στην πλειονότητά τους αγράμματοι και

γεωργοί. Οι γάμοι ορθόδοξων δουλοπαροίκων με καθολικούς Ενετούς, κατέληγε στη δημιουργία καθολικών οικογενειών, οι πρώην δουλοπάροικοι απελευθερώνονταν, αποκτούσαν γη, φορολογικά προνόμια. Η διάλυση των φραγκικών κρατιδίων από Βυζαντινούς και Οθωμανούς, οδήγησε πολλούς Φράγκους στη Σύρο, όπως υποδηλώνουν τα φράγκικα οικογενειακά επίθετα: Δουράτσος (από το Δυρράχιο), Δαπόλα (από την αντίστοιχη πόλη της Ιταλίας), Ραουζαίος (από τη Ραγούζα, σημερινό Ντουμπρόβνικ). Η Σύρα της βυζαντινής εποχής επί Φραγκοκρατίας έγινε Σούδα (στενό λιμάνι, όπως το ομώνυμο λιμάνι της Κρήτης) ή επειδή το ελληνικό «ρ» οι Ενετοί το αντικατέστησαν με το λατινικό «d» (SURA □ SUDA), εξ' ου και η Επισκοπή Σούδας (Dioecesis Sudensis). Στο πρώτο κατάλογο καθολικών επισκόπων που συντάσσει ο Νικόλαος Μαραγκός (1700), γίνεται αναφορά στον μυστηριώδη Επίσκοπο Ψίλο, ο οποίος υποτίθεται ήταν ο τελευταίος βυζαντινός επίσκοπος και η μεταστροφή του στον καθολικισμό παρέσυρε και όλον τον συριανό πληθυσμό να πράξει το ίδιο! Αναλυτικό κατάλογο των Λατίνων επισκόπων βασισμένος πάνω σε αρχειακό υλικό, παρουσίασαν πρόσφατα (2001) οι Μιχαήλ και Νικόλαος Ρούσσος. Πρώτος καθολικός επίσκοπος αναφέρεται ο Πέτρος Ντε Βάϊλερ Μπέτναχ (1275–1293). Ο επίσκοπος Σύρου Αντώνιος Ντε Μιμάρ (1420–1440) μετέβη στην Κωνσταντινούπολη, συμμετείχε στη Σύνοδο της Βασιλείας (1431), όπου παρευρέθησαν μόνο τέσσερις επίσκοποι και πολλοί ηγούμενοι μονών και ιερείς. Η σύνοδος αυτή ήταν προπαρασκευαστική της Ενωτικής Συνόδου Φεράρας–Φλωρεντίας (1438–39), που προσπάθησε ανεπιτυχώς την ένωση Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας. Με τις διομολογήσεις (1536) μεταξύ του βασιλιά της Γαλλίας Φραγκίσκου Α' και του Οθωμανού σουλτάνου Σουλεϊμάν Μεγαλοπρεπούς, οι καθολικοί της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μπαίνουν υπό την προστασία της Γαλλίας και τους αποδίδονται προνόμια, όπως να ανοικοδομούν και να επισκευάζουν ναούς, να κτυπάνε τις καμπάνες, να κάνουν λιτανείες, ενώ υπάρχει ειδικό κονδύλι για αγορά πυρίτιδας και εκτέλεση κανονιοβολισμών στις εορτές. Το Δουκάτο του Αιγαίου διαλύθηκε το 1537. Με τον αχτιναμέ του σουλτάνου Μουράτ Β' (1580), που είχε σύζυγο την Παριανή Κατερίνα Βενιέρη, αποδίδονται προνόμια σε καθολικούς και ορθοδόξους (για κωδωνοκρουσίες, επισκευή–ανέγερση ναών).

Η καθολική κοινότητα της Σύρου περιλαμβάνει 2.000–2.500 άτομα, ενώ η ορθόδοξη κοινότητα 150–200 άτομα. Η τελευταία χρησιμοποιεί στο Κάστρο (Άνω Σύρο) τον Ι.Ν. Αγ. Νικολάου και τον Ι.Ν. Αγ. Τριάδος. Ιερέας του Ι.Ν. Αγ. Νικολάου είναι ο φανατικός Νικόλαος Κουντούρης. Οι ιερείς του Ι.Ν. Αγ. Τριάδος προέρχονται από την οικογένεια των Κομνηνών και είναι στην πραγματικότητα Ουνίτες. Λειτουργούσαν επίσης στον καθολικό Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου. Οι ορθόδοξοι ιερείς λόγω ανυπαρξίας ορθοδόξου επισκόπου, ήταν υπό την κηδεμονία του καθολικού επισκόπου. Με τη Σύνοδο του Τρέντο ή Τριδέντου (1545–1563) καταδικάστηκαν οι «προτεσταντικές αιρέσεις», εκδόθηκαν 17 δογματικά διατάγματα της καθολικής εκκλησίας, απαγορεύτηκαν οι γάμοι καθολικών με άλλα δόγματα, με ποινή σε περίπτωση παράβασης την δήμευση της περιουσίας. Η αποκορύφωση του καθολικισμού πραγματοποιήθηκε τον 17^ο και 18^ο αιώνα. Ιδρύθηκε η μονή των Καπουτσίνων

(1633) και ακολούθησε αργότερα η ίδρυση τη μονής των Ιησουϊτών (1744). Οι τελευταίοι έπαιξαν μεγάλο ρόλο στην εκπαίδευση. Μεταξύ Καπουτσίνων και Ιησουϊτών υπήρξε αντιπαλότητα. Υπήρχαν τριβές ανάμεσα στην καθολική και ορθόδοξη κοινότητα, οι οποίες εντάθηκαν τα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας (1780–1817). Τότε ο Ι.Ν. Αγ. Τριάδος περιήλθε σε καθολικούς κληρονόμους, ακολούθησαν δικαστικές ενέργειες, πέρασε στους ορθόδοξους, οι Καπουτσίνοι τον έκαναν πάλι καθολικό και ο αρχιμανδρίτης Νεόφυτος Φρέρης με ενέργειες στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, πέτυχε την έκδοση σουλτανικού φερμανίου, που απέδιδε τελικά τον ναό στους ορθοδόξους.

Ο Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου που ήταν αρχικά βυζαντινός, προϋπήρχε του 1200. Ανακαινίσθηκε επί επισκόπου Σαντορίνης Μαρινέλι. Ο σύγχρονος ναός είναι ο πέμπτος κατά σειρά. Με τον αχτιναμέ του Μουράτ Β', περιήλθε στα χέρια των ορθοδόξων και επί επισκόπου Ιωάννη Ανδρέα Κάργα (1607–1617), ύστερα από επίμονες προσπάθειες επανήλθε στα χέρια των καθολικών. Έγινε κίνηση για τοποθέτηση ορθοδόξου επισκόπου στη Σύρο, όμως με την επέμβαση του Γάλλου πρέσβη ματαιώθηκε. Γι' αυτό και η Σύρος ονομαζόταν «Νησί του Πάπα». Ο Καπουδάν Πασάς (Τούρκος ναύαρχος) Αλή Τσελεπή, επέστρεφε με τον στόλο του κάθε Οκτώβριο στην Κωνσταντινούπολη, περνώντας από τα νησιά, από όπου μάζευε τους φόρους. Τον Οκτώβριο του 1617 απαγχόνισε τον επίσκοπο Ιωάννη–Ανδρέα Κάργα μαζί με τον γραμματέα-ιερέα Μιχέλη Γουτζίνο, πήρε 200-300 ομήρους, έκαυσε την Άνω Σύρο, ενώ οι κάτοικοι είχαν καταφύγει στην Απάνω Μεριά. Το κατηγορητήριο είναι άγνωστο. Ίσως ο επίσκοπος κατηγορήθηκε ότι εκχριστιάνιζε μουσουλμάνους ή είχε συνεργαστεί με δυτικές δυνάμεις. Ο επίσκοπος Τήνου-Μυκόνου Νικόλαος Ρήγος (1619-1649) συνελήφθη, στάλθηκε για τέσσερα χρόνια στις γαλέρες και πληρώθηκαν λύτρα για την απελευθέρωση του.

Αργότερα με τους Τουρκοβενετικούς πολέμους (1644–1699) μειώθηκε η δύναμη των Τούρκων στο Αιγαίο και χάρη στην υποστήριξη Ενετών και Γάλλων, η Σύρος αναπτύσσεται οικονομικά, αυτοδιοικητικά και πληθυσμιακά.

Ο πρώτος επίσκοπος της Οθωμανικής Περιόδου, Βενέδικτος Στέψιος (1583–1591), ίσως κατά λάθος αργότερα αποδόθηκε ως Ψίλος. Ο επίσκοπος Ιωσήφ Γκουάρκης της οικογενείας Παλαβιτσίνι–Μοροζίνι ήταν πολύ αυταρχικός, ήρθε σε ρήξη με τους Καπουτσίνους, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την Σύρο, συνελήφθη από πειρατές και παρέμεινε αιχμάλωτος για τέσσερα χρόνια. Τέσσερα χρόνια μετά την εγκατάστασή τους στη Σύρο (1744), οι Ιησουϊτες μοναχοί συγκρούστηκαν με τους Καπουτσίνους και ο επίσκοπος Δαρείος Δελόγκης (1735–1748) αναγκάστηκε να καταφύγει στην Τήνο. Ο επίσκοπος Ρόζα, αφού εγκατέλειψε αναγκαστικά την Άνδρο, με την προστασία του γαλλικού στόλου έγινε νέος επίσκοπος Σύρου.

Η καθολική κοινότητα αρνήθηκε να λάβει μέρος στην επανάσταση του 1821. Ο Πάπας κράτησε ουδέτερη στάση από φόβο μάλλον για την τύχη των καθολικών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η Σύρα ήταν υπό γαλλική προστασία, με δική της διοίκηση (επίτροπο και δημογεροντία). Οι Τούρκοι

θεωρούσαν την Σύρο ουδέτερο κεντρικό λιμάνι του Αιγαίου. Κατά τον Κωστή Μπαστιά, οι Ιησουΐτες μοναχοί συμβούλευσαν τους Συριανούς να δεχτούν τους πρόσφυγες από την Χίο, οι οποίοι στην πλειονότητά τους ήταν έμποροι και καπετάνιοι. Αντίθετα, στην Τήνο (Πύργος) δεν τους είχαν δεχτεί με καλές διαθέσεις («είστε ζαμπαράδες (γυναικάδες) και θα τρώτε τα σύκα μας»). Επί Νέου Ελληνικού Κράτους, πρώτος καθολικός επίσκοπος Σύρου ήταν ο Αλοΐσιος Μαρία Μπλάντσις (1825–1851). Τελευταίοι καθολικοί επίσκοποι είναι οι: Αντώνιος–Γρηγόριος Βουτσίνος (1937–1947), ο Γεώργιος Ξενόπουλος (1947–1974), ο Φραγκίσκος Παπαμανώλης (1974–2014) και ο Πέτρος Στεφάνου (2014–σήμερα).

Ο Σωφρόνιος Καμπανάκης (1823) τοποθετήθηκε Αρχιερατικός Επίτροπος, όπως αναφέρει η κτητορική επιγραφή στον Ι.Ν. Μεταμορφώσεως. Ο Άνθιμος Κομνηνός (1833–1842), είναι ο πρώτος ορθόδοξος επίσκοπος. Ο Αλέξανδρος Λυκούργος (1866–1875), καθηγητής Θεολογίας, συμμετείχε στην διευθέτηση του βουλγαρικού σχίσματος. Επ' ευκαιρία των θυρανοξίων ελληνικού ορθόδοξου ναού στο Λίβερπουλ, έκανε θεολογικό διάλογο με Αγγλικανούς, για τις διαφορές και τον τρόπο ενώσεως των Εκκλησιών. Ο Αθανάσιος Λεβεντόπουλος (1907–1929), ανέπτυξε μεγάλη φιλανθρωπική δράση, έκανε την κηδεία ενός φτωχού ανθρώπου, μαζί με όλους τους ιερείς του νησιού, στην οικογένεια του οποίου είχαν αρνηθεί την ταφή, λόγω ελλείψεως χρημάτων. Ο Φιλάρετος Ιωαννίδης (1930–1960), έκτισε τον Ι.Ν. Αγ. Δημητρίου και την Ι. Μονή Αγ. Βαρβάρας, κοντά στο Κίνι. Ανέπτυξε μεγάλη φιλανθρωπική και ιεραποστολική δράση στην διάρκεια του πολέμου και της κατοχής. Τα Χριστούγεννα του 1942 εκδιώχθηκε από την Σύρο από τον Ιταλό στρατιωτικό διοικητή Κυκλάδων Τζιοβάνι Ντούκα και κατέφυγε στην Αθήνα. Συνεργάστηκε με τον καθολικό επίσκοπο Αντώνιο–Γρηγόριο Βουτσίνο για την αντιμετώπιση του λιμού στη Σύρο. Ο τελευταίος αντιστάθηκε στην ιταλοποίηση της Σύρου, διατηρούσε ασύρματο στο επισκοπικό μέγαρο και μετέδιδε στους συμμάχους τις κινήσεις των εχθρικών πλοίων. Συνελήφθη και εγκλείστηκε αρχικά στα κρατητήρια της οδού Μέρλιν και κατόπιν στα κελιά βαρυποινιτών των φυλακών Αβέρωφ στην Αθήνα, όπου τον κακομεταχειρίστηκαν και του έθραυσαν την οδοντοστοιχία. Ο Φιλάρετος Ιωαννίδης διαμαρτυρήθηκε στην Ιερά Σύνοδο για τον εγκλεισμό του καθολικού επισκόπου στις φυλακές. Ο Αντώνιος–Γρηγόριος Βουτσίνος επέστρεψε τιμητικά με πολεμικό σκάφος στην Σύρο (1944), υποστήριξε την πολιτική ενότητα και επεδίωξε την επισιτιστική ανακούφιση των Συριανών μέσω του Ερυθρού Σταυρού. Οι τελευταίοι ορθόδοξοι επίσκοποι είναι οι: Δωρόθεος Στέκας (1965–2001) και ο Δωρόθεος Β' Πολυκανδριώτης (2002–σήμερα). Ο Δωρόθεος Στέκας ως ηγούμενος της Ιεράς Μονής Τουρλιανής στην Μύκονο, περιέθαλψε στην διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου Έλληνες και Άγγλους, των οποίων διευκόλυνε την φυγάδευση στην Μέση Ανατολή. Για την αντιστασιακή του δράση παρασημοφορήθηκε τόσο από την Εκκλησία, όσο και από την Πολιτεία. Ίδρυσε στην Σύρο μαθητικό οικοτροφείο, εκκλησιαστικό γηροκομείο, εκκλησιαστικό μουσείο και φοιτητική εστία στην Αθήνα.

Μετά την ολοκλήρωση της διάλεξης, ακολούθησαν ερωτήσεις και έγινε συζήτηση. Οι επίσημοι καλεσμένοι και πολλοί ακροατές συνεχάρησαν τον ομιλητή για την εξαιρετική και αμερόληπτη ιστορική αναδρομή. Δημιουργήθηκαν πολλά πηγαδάκια και όλοι απόλαυσαν τα άφθονα και υπέροχα κεράσματα που είχαν ετοιμάσει με μεράκι και αγάπη οι κυρίες του Διοικητικού Συμβουλίου.

Συγχαρητήρια σε όλους.

Βιβλιογραφία

- Ρούσσος Μιχαήλ, Ρούσσος Νικόλαος, Επίσκοποι Σύρου (1275–2000), εκδόσεις καθολικής Επισκοπής Σύρου, 2001
- Ρούσσος – Μηλιδώνας Μάρκος, SACRA SYRA, Θρησκευτική Ιστορία της Σύρου, Εκδόσεις Κίνησης Καθολικών Επιστημόνων και Διανοουμένων Ελλάδας (ΚΙ.Κ.Ε.Δ.Ε.), Β' Έκδοση 2000
- Κάρτας Αναστάσιος, Σύρος, Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Εκδοτικός οίκος Μέλισσα, Αθήνα 1982
- <https://www.imsyrou.gr>index.php.>prokatoxoi>

Μερικές φωτογραφίες από τη διάλεξη

=====

Εκδρομή στην Αρκαδία

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Το Σάββατο 9 Νοεμβρίου 2019, 24 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών πραγματοποίησαν περιηγητική απόδραση στην Αρκαδία (Τεγέα, Τρίπολη). Ο βροχερός καιρός της προηγούμενης ημέρας έδωσε την θέση του σε έναν καταγάλανο ουρανό με λευκά σύννεφα. Στην διώρυγα της Κορίνθου προστέθηκε στην παρέα μας το ζεύγος Γκόβα.

Ύστερα από σύντομη πορεία το λεωφορείο μας έφθασε στο υπέροχο χωριό της Αλέας με τα μεγάλα δένδρα και τα παλιά πέτρινα σπίτια. Στο μουσείο της Αλέας μας υποδέχθηκαν οι ευγενικές υπάλληλοι και η αρχαιολόγος-ξεναγός μας κ. Αργυροπούλου Ευαγγελία. Το Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας, κόσμημα της περιοχής, είναι ένα από τα πρώτα επαρχιακά μουσεία της χώρας, ιδρυθέν το 1907 από τον Αρκά αρχαιολόγο καθηγητή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και ακαδημαϊκό Κωνσταντίνο Ρωμαίο. Ανακαινίστηκε πρόσφατα, έγινε νέα υποδειγματική μουσειολογική ανάδειξη των αντικειμένων και κατασκευή διαδραστικών πινάκων. Άνοιξε τις πύλες του πάλι το 2014 και το 2016 έλαβε εύφημο μνεία ως «Μουσείο της χρονιάς» από το European Museum Forum του Συμβουλίου της Ευρώπης!

Η ξενάγηση στις τέσσερις υποβλητικές αίθουσες, με το γαλάζιο φως στην οροφή, ήταν μία μοναδική εμπειρία. Ξετυλίγεται η ιστορία της Τεγεατικής από την Νεολιθική εποχή έως τον 4^ο αιώνα μ.Χ.. Η Αρκαδία καταλαμβάνει το κεντρικό μέρος της Πελοποννήσου, περιτριγυρισμένη από βουνά (Μαίναλο, Καπνίστρα, Αρτεμίσιο, Παρθένιο, Κτενιά, Πάρνωνα). Οι περιορισμένες καλλιεργήσιμες εκτάσεις οδηγούσαν σε μετακινήσεις του πληθυσμού και στην κατάταξη των Αρκάδων, που φημίζονταν για την ανδρεία τους, σε μισθοφορικά στρατεύματα. Για τους Ρωμαίους ποιητές και τους αναγεννησιακούς καλλιτέχνες, η Αρκαδία, πατρίδα του θεού Πάνα, είναι η γη της ήσυχης απλής

βουκολικής ζωής και το ιδεώδες σκηνικό των αναγεννησιακών καλλιτεχνών. Στην Αρκαδία δεν υπάρχουν σημαντικοί προϊστορικοί οικισμοί. Οι Αρκάδες της ιστορικής εποχής είχαν κοινή συλλογική συνείδηση, μιλούσαν την Αρκαδοκυπριακή διάλεκτο της ελληνικής γλώσσας, είχαν δικούς τους ήρωες (Τήλεφος, Αταλάντη) και κάποιες ιδιαίτερες θεότητες (Αλέα, Δέσποινα) και φυσικά τιμούσαν το δωδεκάθεο του Ολύμπου. Οι κυριότερες αρκαδικές πόλεις, ήταν η Τεγέα, η Μαντίνεια, Αρκαδικός Ορχομενός, Φιγάλεια, Αλίφειρα, Γόρτυνα, Λυκόσουρα, Μεγαλόπολη. Οι σημαντικότερες πόλεις-κράτη ήταν η Τεγέα (απλωνόταν σε μια περιοχή που σήμερα υπάρχουν 16 χωριά) και η Μαντίνεια. Αυτές οι δύο πόλεις πολύ συχνά βρισκόταν σε αντιπαράθεση και μοιράζονταν την ανατολική αρκαδική πεδιάδα (οροπέδιο της Τρίπολης). Η Μαντίνεια νεμόταν το βόρειο τμήμα της και η Τεγέα το νότιο. Ο Τεγεατικός κάμπος με μήκος 18 χλμ. σε υψόμετρο 650-700 μ., πλημμύριζε συχνά δυσχεραίνοντας την καλλιέργεια και κατοίκηση, αν και με καταβόθρες-υπόγειους φυσικούς αγωγούς ένα μέρος των υδάτων παροχετευόταν. Οι Αρκάδες πλην των Μαντινέων, υπήρξαν σύμμαχοι της Σπάρτης 6^{ος} αι. π.Χ.-271 π.Χ. (μάχη Λεύκτρων), κατόπιν σύμμαχοι των Θηβαίων, ιδρύοντας το κοινό των Αρκάδων με έδρα την Μεγαλόπολη, προσχώρησαν στην Αχαϊκή Συμπολιτεία, σύμμαχο των Μακεδόνων, η περιοχή πέρασε στην ρωμαϊκή κυριαρχία και μεγάλο μέρος της ερημώθηκε. Η Τεγέα ήταν σημαντικό κέντρο έως τον 6^ο αιώνα μ.Χ., όπως δείχνουν ο ναός της Παλαιάς Επισκοπής, κτισμένος πάνω στο αρχαίο θέατρο και τα ερείπια της παλαιοχριστιανικής βασιλικής με τα ωραία ψηφιδωτά (6^{ος} αι. μ.Χ.).

Ο αμερικανός αρχαιολόγος Karl Blegen ανέσκαψε νεολιθικό οικισμό (5900 -2000 π.Χ.) στα Αγιωργίτικα, στη λεκάνη του Παρθενίου. Η Τεγέα πρωτοαναφέρεται στον κατάλογο των πλοίων που συμμετείχαν στον Τρωϊκό πόλεμο (με εξήντα πλοία και επικεφαλής του βασιλέα Αγαπήνορα). Κατά την επιστροφή στην πατρίδα η θαλασσοταραχή οδήγησε τον Αγαπήνορα και τους Αρκάδες στην Κύπρο, όπου ίδρυσαν την Πάφο και το ιερό της Αφροδίτης στην Παλαίπαφο. Μυκηναϊκό κέντρο δεν συναντάται στην Αρκαδία. Μυκηναϊκό ανάχωμα από διπλή σειρά λίθων με χώμα ανάμεσα, μήκους 900μ., εμπόδιζε τα νερά του Παλλάντιου πεδίου να εισρρέουν στην λίμνη Τάκα (σήμερα αποξηραμένη). Μυκηναϊκά αφιερώματα εντοπίστηκαν στην ανασκαφή του ναού της Αλέας Αθηνάς. Οι Δωριείς μετά την κάθοδο τους (1050 π.Χ.), εγκαταστάθηκαν σε Κορινθία, Αργολίδα, ορεινή Αρκαδία, Μεσσηνία, Λακωνία. Οι εννέα κοινότητες (δήμοι) της Τεγεατικής (Γαρεάτες, Καρυάτες, Μαυθρείς, Οιάτες, κ.α.) ίδρυσαν πολλά περιφερειακά ιερά (ιερό Αρτέμιδος Κνακεάτιδος, ιερό Δήμητρας και Κόρης Καρποφόρων, ιερό Αθηνάς Σώτειρας, κ.α.) και συνενώθηκαν τελικά δημιουργώντας την ισχυρή πόλη-κράτος της Τεγέας, έκτασης 385 τετρ. χλμ., με οικιστικό πυρήνα που περιελάμβανε στάδιο, ακρόπολη, τείχη (ελλειπτικός περίβολος με μακρύ άξονα μήκους 2.000μ. και βραχύ μήκους 1.400μ.), αγορά, θέατρο, οργανωμένο πολεοδομικό σχέδιο, με κατακόρυφους και οριζόντιους δρόμους και πληθυσμό 15.000-19.000 κατοίκους. Έξω από τα τείχη υπήρχε ο περίφημος ναός της Αλέας Αθηνάς, προστάτιδας της πόλης και της υγείας, δεύτερος σε μέγεθος στην

Πελοπόννησο, μετά τον ναό του Διός στην Ολυμπία. Ιδρύθηκε από τον βασιλιά Άλεο, εγγονό του Αρκάδα. Ο πρώτος ναός (γεωμετρικός) του 8^{ου} αι. π.Χ. ήταν ξύλινος, επιμήκης, ορθογώνιος, αψιδωτός στη μία στενή πλευρά, με δίρριχτη στέγη. Ακολούθησε η κατασκευή αρχαϊκού ναού, πιθανόν περίπτερου (6x18 κίονες), διαστάσεων 10 x 38 μ., από πωρόλιθο, ασβεστόλιθο, μάρμαρο, πλίνθο, ξύλο. Δύο σειρές ξύλινων κιόνων στόλιζαν εσωτερικά τον σηκό. Με την πάροδο του χρόνου ο ναός της Αλέας, μετονομάστηκε σε ναό της Αλέας Αθηνάς. Είχε το προνόμιο της ασυλίας και προς τιμήν της θεάς διοργάνωναν αθλητικούς αγώνες, τα Αλέαια. Ο ναός κήκε (395/4 π.Χ.) και οικοδομήθηκε νέος, λαμπρότερος, ολομάρμαρος (345–335 π.Χ.), με σχέδια του φημισμένου Πάριου αρχιτέκτονα–γλύπτη του 4^{ου} αι. π.Χ. Σκόπα, διαστάσεων 19 x 47,5 μ., περίπτερος δωρικός (6 x 14 κίονες). Ο Σκόπας εκτός των άλλων, είχε συμμετάσχει και στην κατασκευή του γλυπτού διακόσμου του περίφημου Μουσωλείου της Αλικαρνασσού. Στο ανατολικό αέτωμα παριστάνεται το κυνήγι του Καλυδωνίου κάπρου, τον οποίον πρώτη τραυμάτισε η Τεγεάτισσα ηρωίδα–κυνηγός Αταλάντη και στην οποία κατέληξαν ως έπαθλο το δέρμα, τα δόντια του κάπρου και κοσμούσαν το εσωτερικό του ιερού, όπου υπήρχαν ιωνικοί ημικίονες με κορινθιακά κιονόκρανα. Στο δυτικό αέτωμα παριστάνεται η μονομαχία του τοπικού ήρωα Τηλέφου με τον Αχιλλέα. Η κεφαλή του Τηλέφου έχει κλαπεί και αγνοείται η τύχη της. Ο Τήλεφος ήταν παιδί του Ηρακλή και της Αύγης (ιέρειας του ναού, κόρης του βασιλιά Άλεου), κατέληξε στην Μυσία της Μ. Ασίας, έγινε βασιλιάς της και οι Περγαμηνοί βασιλείς (Ατταλίδες) τον θεωρούσαν πρόγονο τους. Η ζωή του απεικονίζεται στην εσωτερική ζωφόρο του βωμού του Διός (σήμερα βρίσκεται στο Μουσείο Περγάμου, στο Βερολίνο). Στο εσωτερικό του ναού ευρίσκονταν επίσης, οι πέδες (δεσμά) που είχαν φέρει οι Σπαρτιάτες για να σκλαβώσουν τους Τεγεάτες, αλλά υποδουλώθηκαν οι ίδιοι αφού έχασαν τη μάχη (790 π.Χ.). Ενεργό ρόλο έπαιξαν οι γενναίες Τεγεάτισσες, με επικεφαλής την Χοίρα που έλαβε το προσωνύμιο Μάρπησση (αυτή που αιχμαλωτίζει), διότι συνέλαβε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Χάριλο. Λίγο μετά (6^{ος} αι. π.Χ.) η ολιγαρχική Τεγέα συμμάχησε με την Σπάρτη. Το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αλέας Αθηνάς, τα αγάλματα Ασκληπιού και Υγείας, μαζί με το πορτραίτο της Αύγης, στόλιζαν το εσωτερικό του ναού. Αυτά τα πανάρχαια ιερά κειμήλια άρπαξε ο Οκταβιανός Αύγουστος (31 π.Χ.), μετά την ναυμαχία του Ακτίου. Ο μεγαλοπρεπής βωμός διαστάσεων 23x11μ., μη ορατός σήμερα, ιδρύθηκε από τον Αργείο θεραπευτή–μάντη Μελάμποδα, γενάρχη του μαντικού γένους και απεικόνιζε την αρκαδική εκδοχή γέννησης του Δία από την Ρέα στην Αρκαδία, παρουσία των αρκαδικών νυμφών και μουσών. Τις τελευταίες και πιο ολοκληρωμένες ανασκαφές έχει διεξάγει στην περιοχή το Νορβηγικό Ινστιτούτο Αθηνών (1990–1994).

Στο μουσείο θαυμάσαμε αφιερώματα των μικρών ιερών, κεραμικά, γλυπτά, το μαρμάρινο σήκωμα μέτρησης στερεών – υγρών (σιτηρών, λαδιού, κ.α.) από την αγορά, επιτύμβια μνημεία, λάρνακες, τις ιδιόρρυθμες αρκαδικές ερμές (οδοδείκτες), αρχαία νομίσματα, κεφαλές θεοτήτων, δύο θρόνους επισήμων από το θέατρο, κ.λ.π. Η έκθεση του Μουσείου κορυφώνεται στην αίθουσα 4 με τα ευρήματα από το ιερό της Αλέας Αθηνάς και τις υπέροχες

ημίγυμνες γυναικείες μορφές (ίσως Νίκες) του Σκόπα που στόλιζαν τα ακρωτήρια των αετωμάτων.

Μετά το μουσείο η ομάδα κατευθύνθηκε στο ιερό της Αλέας Αθηνάς, σε απόσταση 150μ. από το μουσείο. Εντύπωση προκάλεσαν οι τεράστιοι πεσμένοι μαρμάρινοι σπόνδυλοι των δωρικών κιόνων. Κατόπιν κατευθυνθήκαμε με το λεωφορείο στο Αρχαιολογικό πάρκο της Παλαιάς Επισκοπής. Η βυζαντινή Τεγέα ονομαζόταν Νύκλι και ο Επίσκοπος Τεγέας Ωφέλιμος συμμετείχε στην Οικουμενική Σύνοδο της Χαλκηδόνας (451 μ.Χ.). Η πόλη εγκαταλείπεται τέλη 13ου-αρχές 14ου αιώνα. Πάνω στο αρχαίο θέατρο κτίστηκε ο βυζαντινός ναός της Παλαιάς Επισκοπής (11^{ος} -12^{ος} αι.) και ανακαινίστηκε με σχέδια του Τσίλλερ (1888), από τον δραστήριο Τεγεατικό Σύνδεσμο. Δίπλα έχει κτιστεί τουριστικό περίπτερο-καφετέρια, σε ένα καταπράσινο περιβάλλον και λαμβάνει χώρα τον Δεκαπενταύγουστο η ετήσια εμποροπανήγυρη, η οποία διαρκεί μία εβδομάδα. Είχαμε την μεγάλη ευκαιρία να εισέλθουμε στο εσωτερικό του Ι.Ν. της Παλαιάς Επισκοπής, να προσκυνήσουμε και να θαυμάσουμε τις ωραίες αγιογραφίες.

Κατόπιν επιβιβαστήκαμε στο λεωφορείο, με κατεύθυνση την Τρίπολη, πρωτεύουσα του Νομού Αρκαδίας. Ιδρύθηκε τον 14^ο αιώνα. Ήταν σημαντικό στρατιωτικό και διοικητικό κέντρο επί Τουρκοκρατίας, η περίφημη Τριπολιτσά. Με την άλωση της Τριπολιτσάς (23 Σεπτεμβρίου 1821), της οποίας πρωτεργάτης ήταν ο Γέρος του Μοριά αρχιστράτηγος Κολοκοτρώνης, εδραιώθηκε η ελληνική επανάσταση. Γευτήκαμε πεντανόστιμα μαγειρευτά δίπλα στο τζάκι, στο εστιατόριο Πιτερός- Κληματαριά (1933), με τον ζωγραφισμένο διάδρομο και την τεράστια κληματαριά στην αυλή. Υπό την καθοδήγηση της ντόπιας φίλης κ. Γκανά Ελένης περιηγηθήκαμε στο κατά κύριο λόγο πεζοδρομημένο κέντρο της μοντέρνας πόλης, στην πλατεία Άρεως με τον έφιππο Κολοκοτρώνη και το δικαστικό μέγαρο, (με τα αγάλματα των Γεωργίου Τερτσέτη-Αναστασίου Πολυζωΐδη, δικαστικών που αρνήθηκαν να υπογράψουν την καταδίκη των Πλαπούτα-Κολοκοτρώνη, στη πολύκροτη δίκη του 1834). Η περιήγηση συνεχίστηκε στον ναό του νεομάρτυρα πολιούχου Παύλου και στον μητροπολιτικό ναό του Αγ. Βασιλείου (με τις προτομές των μεγάλων ιεραρχών, όπως του Μαντινείας και Κυνουρίας Γερμανού – Μεταξά). Στο Μαλλιαροπούλειο θέατρο, που ετοιμαζόταν για παιδική παράσταση, ξεναγηθήκαμε στην κεντρική αίθουσα του. Με τις καλύτερες εντυπώσεις η ομάδα μας επέστρεψε στην Αθήνα.

Όσοι δεν ήρθαν έχασαν μοναδικές εμπειρίες.

Βιβλιογραφία

- Καλογεροπούλου Ζέτα, Καμάρα Αφροδίτη, Λέκκα Ευρυδίκη, Ντούουσιν Μαρία Δήμητρα, Παλαιοθόδωρος Δημήτρης, Σίδερης Θάνος, Αρχαιολογικός Άτλας EXPLORER – Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Αθήνα 2005
- Καραπαναγιώτου Άννα Βασιλική, Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας Οδηγός, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Εφορεία Αρχαιοτήτων Αρκαδίας,

Αθήνα 2017

- Christopher Mee, Antony Spawforth, Αρχαιολογικός Οδηγός της Πελοποννήσου, εκδόσεις LEADERCOM, Αθήνα 2001

=====

Στο «Θεό» του Τώρα δεν εξαφανίστηκε ο Χρόνος

Από την κ. Λίτσα Χαραλάμπους

ΈΔΩΣΑΝ ζωντάνια στην έρημη πλατεία Μιαούλη, τη φωτισμένη με το φως των χριστουγεννιάτικων λαμπιονιών.

ΓΙΑ λίγα λεπτά τα σκαλιά του Δημαρχιακού Μεγάρου και ο.. περίγυρος του ανδριάντα Ανδρέα Μιαούλη «ξαναζούσαν» τον Απρίλιο του 1889 όταν στις 29 του μηνός η εφημερίδα «Ρωμηός» σατίριζε τα τεκταινόμενα των αποκαλυπτηρίων:

«ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΑΙ Συριανοί, κλεινοί λουκουματζήδες/ με τα αποκαλυπτήρια σας έστριψαν οι βίδες/ και μοναχός μου έλεγα και πίστευα εδώ/ πως κανενός μισέ Μπουρλή το άγαλμα θα δω..» .

ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΑΝ τούς ήσυχα καθήμενους- που απολάμβαναν τον καφέ τους υπαιθρίως - φωνάζοντας με τις εφημερίδες στο χέρι: «*Ο Ρωμηόσορος ...Εφημερίδα ο Ρωμηός που γράφει ο Γεώργιος Σουρήνης*» .

ΠΗΡΕ κάποια δευτερόλεπτα για να καταλάβουν οι περαστικοί τι κάνουν αυτά τα 10 παιδιά με την τραγιάσκα στο κεφάλι σκορπισμένα στα μαγαζιά πέριξ του δημαρχείου..

ΎΑΝΟΙΓΑΝ το τετρασέλιδο, διάβαζαν και ρωτούσαν ο ένας τον άλλον.

ΑΛΛΑ οι προσωρινοί «μικροί γαβριάδες» με πολύ ενθουσιασμό για τη συμμετοχή τους στο δρώμενο (μου είπαν ότι τα κορίτσια της τάξης τους λίγο παραπέρα αντέδρασαν που δεν μπορούσαν κι αυτά να συμμετέχουν) έπαιξαν το ρόλο τους υπεύθυνα, καθοδηγούμενα από την δασκάλα τους- την οποία έχουμε θαυμάσει στην τέχνη της υποκριτικής μέσω του ΘΠΟΣ «Απόλλων» - Βέτα Αποστολίδου .

ΉΔΗ είχαν ταυτιστεί με τα παιδιά του 1860 τα οποία είχαν αποκτήσει το λογοτεχνικό χαρακτηρισμό «γαβριάδες», από τον μικρό ήρωα Γαβριά του Βίκτωρος Ουγκώ στο έργο του «Οι Άθλιοι».

ΞΕΡΕΤΕ, εκείνους τους μικρούς φτωχοδιαβόλους που άλλοτε ως λούστροι, άλλοτε ως εφημεριδοπώλες και άλλοτε ως μικροπωλητές με την τάβλα να κρέμεται με ιμάντα από τον λαιμό τους, πουλούσαν κουλούρια.

ΤΑ χαμίνια των δρόμων που περιφέρονταν, αναζητώντας τρόπους να επιβιώσουν με δουλειές του «ποδαριού» οι οποίες απαιτούσαν γρηγοράδα, ευκινησία, πρόδηλη αθωότητα και δούλευαν για ένα κομμάτι ψωμί.

ΑΥΤΟΙ λοιπόν οι «μικροί γαβριάδες» έφεραν αναστάτωση όχι μόνο στους θαμώνες του Θεάτρου Απόλλων αλλά και στη σκηνή του όπου εκτυλισσόταν η λογοτεχνική βραδιά η αφιερωμένη στα 100 χρόνια από το θάνατο του Γεωργίου Σουρή .

ΓΕΜΙΣΕ το ιστορικό θέατρο- αυτό το οποίο είχε φιλοξενήσει το έργο του ποιητή μας «Χειραφέτησις» - με το μακροβιότερο έμμετρο έντυπο στην ιστορία του ελληνικού Τύπου «ο Ρωμηός» ως «*Εφημερίς που τη γράφει ο Γεώργιος Σουρής*».

ΚΑΙ ήταν μια ωραία βραδιά με τα παιδιά των ερασιτεχνικών θιάσων του νησιού να «εισβάλλουν» στη ζωή και το έργο του.

ΤΟΝ ηθοποιό Γιώργο Μιχαλάκη ως Σουρή , τον σκηνοθέτη της παράστασης Γιάννη Δεσύπρη ως έναν άλλον Σουρή , τον Θάνο Θραψιάδη ως συγγραφέα των κειμένων, τον Παναγιώτη Λίτσα με την σύγχρονη έμμετρη «Σουρσουρική» ποίησή του να κάνει το κοινό να γελάει λυτρωτικά, τον Μπάμπη Κουλούρα να μαγνητοσκοπεί την παράσταση, τον Γιώργο Πάχο που επιμελήθηκε την εφημερίδα και εξέθεσε αυθεντικά φύλλα του «Ρωμηού» στην είσοδο του θεάτρου να παρακολουθεί σιωπηλά από ένα θεωρείο αλλά και μέλη των θιάσων που ενώ δεν έπαιζαν παρευρίσκονταν εκεί.

ΕΚΕΙ. Στο ναό της Τέχνης που έστελνε ένα ταπεινό μήνυμα στον ποιητή του οποίου η μορφή έγινε τόσο γρήγορα αναγνωρίσιμη ώστε όταν το 1908 ανέβηκε σε ένα μπαλκόνι στην οδό Ερμού για να παρακολουθήσει τον Επιτάφιο -ήταν Μεγάλη Παρασκευή- δύο χωρικοί από το Μενίδι, στέκονταν κάτω από το

μπαλκόνι και αντί να κοιτούν τον Επιτάφιο, έδειχναν ο ένας τον άλλον το μπαλκόνι και φώναζαν "Να ο Σουρής".

ΕΙΝΑΙ εκείνος για τον οποίο ο Γρηγόριος Ξενόπουλος είχε προβλέψει ότι «*Η ποίησής του θαδειχθεί μια ημέραν ανωτέρα της Γραμματικής και οι σοφοί του μέλλοντος, με πολύ ευρύτερον πνεύμα, θα διακρίνουν ασφαλώς ότι ο έξοχος σατιρικός είχε γλώσσαν εντελώς ιδικήν του, ότι έπαιξε ευθύμως με τους γλωσσικούς τύπους όλων των ελληνικών αιώνων και ότι, δια το αυτό κωμικό αποτέλεσμα εδανείζετο εναλλάξ από το αρχαίον βιβλίον, από την μεσαιωνικήν φυλλάδα ή από την σύγχρονον αγοράν*».

Ο δήμαρχος Νίκος Λειβαδάρας που από την πρώτη στιγμή στάθηκε αρωγός στο όλο εγχείρημα του Λυκείου των Ελληνίδων Σύρου και της εφημερίδας μας, παρακολούθησε με πολύ ενδιαφέρον την λογοτεχνική αυτή παράσταση μειδιώντας ακόμη και όταν τον σατίριζαν.

Η πρόεδρος του Λυκείου Ελληνίδων Χριστίνα Λιγοψυχάκη μεταχειριζόμενη καλά την ελληνική γλώσσα δεν παρέλειψε να τονίσει την ιερή υποχρέωσή μας απέναντι στον Συριανό λόγιο που ως πνεύμα αγαθό, στέκεται τώρα πάνω μας, πάντοτε ευλογημένος και πάντοτε ευλογών μ' ένα χαμόγελο αυτοσαρκασμού, αινιγματικό και πολυσήμαντο.

ΤΗΝ αγάπη για τον Γεώργιο Σουρή την απέκτησα από τον αδελφό μου που λάτρευε την ποίηση .

ΑΥΤΗ την τάση της ρίμας των στίχων ο αδελφός μου την είχε αποκτήσει από τον Σμυρνιό παππού μου όταν μικρό παιδί κρατώντας τον από το χέρι τον άκουγε να ανταλλάσσει στίχους με συμπατριώτη του που τον συναντούσε στο δρόμο. Έμμετρα, έλεγαν τα της καθημερινότητας.

ΜΕ τα χρόνια, όταν μπόρεσα, απέκτησα τα «Άπαντα Σουρή» με το μαύρο και χρυσό βιβλιόδετο εξώφυλλο.

ΕΙΧΑ αποστηθίσει κάποια χαρακτηριστικά ποιήματά του που πάντα με κάνουν να γελώ με αυτόν τον χωρίς βλέψεις για την υστεροφημία του λογοτέχνη .

ΕΚΕΙΝΟΝ που υπήρξε ο μεγαλύτερος ποιητής του είδους τις τελευταίες εκατονταετίες παραμένοντας διαχρονικός.

ΕΙΝΑΙ αλήθεια ότι στο θέατρο δεν έγινε το «πατείς με πατώ σε», όπως περιμέναμε .

ΦΥΣΙΚΑ γέμισε αλλά δεν έγινε «του χαμού».

ΑΥΤΕΣ οι λογοτεχνικές εκδηλώσεις όπου οι ηθοποιοί διαβάζουν «αναλόγιο» - με μικρές σκηνές ανάμεσα- συγκεντρώνουν κοινό που δεν μοιάζει τυχαίο.

ΔΕΝ είναι ο κόσμος που πηγαίνει ή από περιέργεια ή να δει τη συμμετοχή κάποιου δικού του προσώπου, αλλά αυτός που θέλει να παρακολουθήσει ειδικά την παράσταση.

ΒΕΒΑΙΑ τίθεται το ερώτημα: «*Μπορεί η λογοτεχνία απλά να γιορτάζεται; Δεν αρκεί μια ενημέρωση στο διαδίκτυο και τα like που παίρνει; Πρέπει δηλαδή να πάρει και την αίγλη της αυτοπροσώπων συμμετοχής;*»

ΦΑΙΝΕΤΑΙ τελικά ότι οι λογοτεχνικές βραδιές συγκεντρώνουν κοινό υποψιασμένο και ενημερωμένο για το θέμα γιατί έτσι εξηγείται ότι παντού οι χώροι του θεάτρου γέμισαν με πρόσωπα και μάτια που έλαμπαν και γελούσαν.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ συναντήσαμε δυσκολίες από κάποια Αθηναϊκά Μ.Μ.Ε όταν τα πληροφορήσαμε για την τιμή που κάνει η γενέτειρά του στον Γεώργιο Σουρή.

ΤΟΣΑ χρόνια στο χώρο της δημοσιογραφίας ξέρω τι συμβαίνει ειδικά στα Μέσα της Αθήνας και στην τηλεόραση.

ΩΣΤΟΣΟ είναι αλήθεια ότι «πάγωσα» όταν συζητώντας με κάποια συνάδελφο Αθηναϊκού καναλιού εξηγώντας της τί κάνουμε ως τόπος, αυθόρμητα, μόλις κατάλαβε «την είδηση» μου απάντησε: «Α, δηλαδή στο νησί σου δεν έγινε κάποιος φόνος» !

ΈΤΣΙ φάνηκε εκ των υστέρων πόσο η ανθρωποφαγία έχει καταπιεί και τον πολιτισμό στις ειδήσεις.

ΜΙΑ φίλη δημοσιογράφος εν Αθήναις μου είπε ότι είναι περίεργη η φετινή σεζόν και ούτε η ίδια δεν έχει βγάλει άκρη «δυστυχώς» αφού τις ζητούν να προβάλλουν μόνο όσους παίζουν σε τηλεοπτικές σειρές!

ΚΑΠΟΙΑ άλλη συνάδελφος όταν της εξηγούσα, με ρώτησε: «Και ποιος ήταν ο Γεώργιος Σουρής;»

ΦΥΣΙΚΑ ο Έντυπος και Ηλεκτρονικός Τύπος εξ αρχής ήταν κοντά μας με προβολή δεκάδων δημοσιογραφικών Μέσων.

ΚΟΝΤΑ ΜΑΣ ο αγαπημένος συμπατριώτης Αντώνης Πρέκας τόσο με την εφημερίδα «Παραπολιτικά» της οποίας είναι διευθυντής όσο και σε Ηλεκτρονικά Μέσα .

ΤΟ ΙΔΙΟ και η «δική μας» Άντζυ Νομικού. Πάντα πρόθυμη στην προβολή της ιδιαιτέρας της πατρίδας.

ΚΑΤΑΦΕΡΑΜΕ με επιμονή - και εδώ χρωστώ ένα ευχαριστώ στον συνάδελφο Θεοδόση Δανάμπαση για τη βοήθειά του- να γίνει γνωστός ο εορτασμός σε ολόκληρη την Ελλάδα μέσω της εφημερίδας «Ελεύθερος Τύπος» ως ένθετο το φύλλο του «Ρωμηού».

ΕΜΕΙΣ πάντως οι συμμετέχοντες μείναμε ευχαριστημένοι γιατί νοιώσαμε ότι όταν η Τέχνη οδηγεί τις ψυχές σε θέαση και απόλαυση των πιο απλησίαστων μορφών του Ωραίου, αναφερόμενη σε ανθρώπους - σπορείς ιδεών- που άλλαξαν τον ρου της ιστορίας και επηρέασαν αποφασιστικά την εξέλιξή της, η ψυχή κινάει για τις μεγάλες τής ζωής παρακινδυνευμένες ενέργειες, έχοντας ανάγκη από ξεχωριστούς που έγιναν με τα χρόνια μύθος.

ΚΑΙ αυτούς τους μύθους, αυτές τις αναφορές, μας τα δίνει η Τέχνη.

ΤΙΜΩΝΤΑΣ τον Γεώργιο Σουρή, τιμηθήκαμε περισσότερο εμείς οι ίδιοι από την προσωπικότητα και την ευπρέπειά του, ότι δηλαδή το να τον τιμούμε με την λογοτεχνική μας παράσταση ήταν δική μας κυρίως τιμή.

ΓΙΑΤΙ στην προσωπικότητά του δεν τιμήσαμε μονάχα τον άνθρωπο που προτάθηκε 5 φορές για βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας και τον υπερασπιστή των αδύναμων και αδικημένων, δεν τιμήσαμε μονάχα τον προφητικό του λόγο μέσω του οποίου προσπαθούσε να αφυπνίσει συνειδήσεις, αυτόν τον εξαιρετικό Αριστοφανικό ποιητή, αλλά τιμήσαμε και τον τίμιο άνθρωπο, που στη ζωή του δεν θέλησε να βουλευτεί με συμβατικές και αντιδημοκρατικές πεποιθήσεις αλλά έμεινε αμετακίνητος στις ιδέες και στις αρχές του, δίνοντας έτσι σε παγκόσμιο επίπεδο ένα μάθημα ήθους και αξιοπρέπειας.

ΈΤΣΙ, στα 100 χρόνια από το θάνατό του, μας δόθηκε η ευκαιρία να εκφράσουμε οι Συριανοί την ανυπόκριτη αγάπη μας για εκείνον, ως αντίσταση στην ισοπεδωτική εποχή μας που τείνει να ξεχνάει τα πάντα και να αποδείξουμε ότι στο βωμό του σήμερα δεν θυσιάζονται τα παρελθόντα και τα μέλλοντα.

ΕΟΡΤΑΓΟΡΑ 2019 (BAZAAR)

Στις 29 – 30 Νοεμβρίου και 1^η Δεκεμβρίου 2019

Με επιτυχία έγινε και αυτή τη χρονιά η Εορταγορά μας, όπως πάντα στην αίθουσα του Συνδέσμου.

Η προσέλευση του κόσμου ήταν αρκετά ικανοποιητική.

Ελπίζουμε οι επισκέπτες να ευχαριστήθηκαν από τα πολύ ωραία εκθέματα προερχόμενα από προσφορές των Κυριών του Συνδέσμου, μελών και φίλων, καθώς επίσης από παραγωγούς Συριανών προϊόντων.

Η άρτια οργάνωση οφείλεται στην εργασία και τους κόπους των Κυριών.

Οι παρακάτω φωτογραφίες δείχνουν μερικά στολισμένα τραπέζια με τα ωραία εκθέματα που δικαιολογούν την επιτυχία..

Φωτογραφίες από την κ. Νινέττα Κοντογεώργη

Εορτή Αγ. Νικολάου στον Σύνδεσμο Συριανών

Κείμενο-φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Την Κυριακή 8 Δεκεμβρίου 2019 έγινε η καθιερωμένη αρτοκλασία, παρουσία του Δ.Σ. και πολλών μελών του Συνδέσμου Συριανών, στον Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου Καρύτση, στο κέντρο της Αθήνας.

Ο πρόεδρος κ. Δημήτρης Βαφίας είχε μεταφέρει την εικόνα του Αγ. Νικολάου από την Σύρο στην Αθήνα, την οποία προσκύνησε με κατάνυξη όλο το εκκλησίασμα.

Κάποιοι εκτός Συνδέσμου ρωτούσαν με κατάπληξη εάν όντως η εικόνα προέρχεται από την Ερμούπολη.

Μοιράστηκε άρτος σε όλους. Κατόπιν ο πρόεδρος τοποθέτησε την περίτεχνη εικόνα στην βελούδινη θήκη της και την μετέφερε στην Στέγη μας, για να συνεχιστεί εκεί ο εορτασμός του πολιούχου της Ερμούπολης.

Όσοι παρευρέθηκαν στην Στέγη του Συνδέσμου Συριανών, τίμησαν τον Άγιο, αντάλλαξαν ευχές και γεύτηκαν τον άρτο και τα πεντανόστιμα κεράσματα που είχαν ετοιμάσει με αγάπη οι κυρίες του Δ.Σ.

Χρόνια Πολλά. Και του χρόνου!

=====

Έκτακτη Γενική Συνέλευση για τροποποίηση καταστατικού του Συνδέσμου Συριανών

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Την Κυριακή 15 Δεκεμβρίου 2019 συνήλθε Έκτακτη Γενική Συνέλευση στην Στέγη μας και η πλειοψηφία των ταμειακώς τακτοποιημένων μελών ενέκρινε ομόφωνα την τροποποίηση καταστατικού του Συνδέσμου Συριανών. Η προσέλευση των μελών μας ήταν μαζική και ενθουσιώδης.

Προηγήθηκε πολύμηνη προετοιμασία από το Δ.Σ. με επικεφαλής τον Πρόεδρο κ. Δημήτρη Βαφία και τον Γενικό Γραμματέα κ. Στέφανο Προβελέγγιο, υπό την επίβλεψη του δικηγόρου κ. Στέλιου Κορρέ, ο οποίος είχε ήδη επιμεληθεί την τροποποίηση καταστατικού της Εταιρείας Κυκλαδικών Μελετών. Σύμφωνα με το καταστατικό έγινε η εκλογή τριμελούς προεδρείου από την Γενική Συνέλευση, το οποίο απαρτιζόταν από τον κ. Χανδακά τον κ. Γούλα και την κ. Αγγελουπούλου.

Ο πρόεδρος κ. Δημήτρης Βαφίας με σύντομη εισήγηση εξήγησε τους λόγους που κατέστησαν αναγκαία την τροποποίηση του καταστατικού.

Ο κ. Στέφανος Προβελέγγιος παρουσίασε την επεξεργασμένη πρόταση νέου καταστατικού, σε αντιπαραβολή με το παλαιό του 2003, παρουσία του κ. Στέλιου Κορρέ.

Η διαδικασία προχώρησε κατ' άρθρο και στο σύνολο του τροποποιημένου καταστατικού, ενώ αρκετά μέλη έκαναν γόνιμες παρεμβάσεις για βελτίωση των άρθρων, οι οποίες έγιναν ομόφωνα αποδεκτές και ενσωματώθηκαν στο τροποποιημένο καταστατικό.

Οι σημαντικότερες αλλαγές αφορούν την μείωση των μελών του Δ.Σ. από 15μελές σε 9μελές, ώστε να καταστεί ευέλικτο. Περιλαμβάνει τα αξιώματα του προέδρου, αντιπροέδρου, γενικού γραμματέα, ταμία, εφόρου και κοσμήτορα. Καταργήθηκαν τα αντεπιστέλλοντα μέλη και διάφορα αναχρονιστικά τμήματα άρθρων, ενώ άλλα επικαιροποιήθηκαν-προσαρμόστηκαν στην σημερινή πραγματικότητα.

Η τήρηση των αρχείων θα γίνεται στην έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, βάσει του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (GDPR). Το τελικό κείμενο του τροποποιημένου καταστατικού, μετά την έγκριση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου Συριανών, ώστε να γίνει σε όλους γνωστό.

Μετά την επιτυχή λήξη των εργασιών της Έκτακτης (Καταστατικής) Γενικής Συνέλευσης, δημιουργήθηκαν χαρούμενα πηγαδάκια και όλοι γεύτηκαν τα νόστιμα μεζεδάκια, ενώ το τσάι που έρρευσε άφθονο.

Ο Σύνδεσμος Συριανών απενίξει με αισιοδοξία το μέλλον.

=====

Επίσκεψη στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του Ιδρύματος Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Την Τετάρτη 13 Νοεμβρίου 2019, κάτω από καταρρακτώδη βροχή, 40 μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών ξεναγήθηκαν σε δύο ομάδες στη Συλλογή του Ιδρύματος Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή, στο ολοκαίνουργιο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, στο Παγκράτι, που άνοιξε τις πύλες του για το κοινό την 2^η Οκτωβρίου 2019.

Το Ίδρυμα Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος ιδρύθηκε το 1987, με κύριο σκοπό την λειτουργία δύο μουσείων Σύγχρονης Τέχνης, στη χώρα της Άνδρου (1989) και στην Αθήνα, για την προώθηση των τεχνών σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Η μοναδική συλλογή του Ιδρύματος, είναι μία από τις σημαντικότερες ιδιωτικές συλλογές του δεύτερου ημίσεος του 20^{ου} αιώνα, καρπός πενήντάχρονης προσπάθειας, και ρίχνει το μεγαλύτερο βάρος στη ζωγραφική. Αποτελείται από 600 έργα Ελλήνων και ξένων εικαστικών, τα οποία ύστερα από πολλές περιπέτειες εύρεσης της κατάλληλης τοποθεσίας [Πάρκο Αγ. Νικολάου Ρηγίλλης – Λύκειο Αριστοτέλη (1992), Πάρκο Ριζάρη], βρήκαν επιτέλους την στέγη τους στο Παγκράτι (Ερατοσθένους 13), δίπλα στον Ι. Ν. Αγ. Σπυρίδωνος Παγκρατίου, σε απόσταση αναπνοής από το Παναθηναϊκό Στάδιο.

Το μεσοπολεμικό διατηρητέο κτίριο της οδού Ερατοσθένους, ενοποιημένο λειτουργικά με το νεοαναγερθέν κτίριο, είναι το αποτέλεσμα συνεργασίας πολλών αρχιτεκτόνων. Το μουσείο διαθέτει συνολική επιφάνεια 7.250 τ.μ. και 8 ορόφους, οι 3 υπόγειοι. Υποδειγματική είναι η μουσειακή ανάδειξη 180 τεμαχίων της μόνιμης συλλογής με πίνακες διασήμων ξένων και Ελλήνων καλλιτεχνών, όπως Ελ Γκρέκο, Σεζάν, Βαν Γκογκ, Μονέ, Πικάσο, Μιρό, Λιχτενστάιν, Μποτέρο, Παρθένη, Μπουζιάνη, Χατζηκυριάκου-Γκίκα, Τσόκλη, Τσαρούχη, Μυταρά, Ρόρρη, Σόρογκα, Ζούνη, κ.α. Φιλοξενούνται γλυπτά Ντεγκά, Ροντέν, Τζιακομέτι, Βάρη, Τόμπρου, κ.α.

Στο ισόγειο του υπέροχου κτιρίου, υπάρχει η υποδοχή με το περίφημο πορτραίτο της Ελίζας Γουλανδρή, ζωγραφισμένο από τον Σαγκάλ και το πωλητήριο. Στον ημιόροφο υπάρχει Καφέ – Εστιατόριο και αίθριο. Στο πρώτο υπόγειο υπάρχει η Αίθουσα περιοδικών εκθέσεων, επιφανείας, 530 τ.μ. Οι πρώτες δύο περιοδικές εκθέσεις θα γίνουν εντός του 2020. Στο δεύτερο υπόγειο η Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει 6.000 τόμους, με θέματα από το ευρύ φάσμα των τεχνών, διαθέσιμους για ανάγνωση στον χώρο του αναγνωστηρίου και Εργαστήριο για εκπαιδευτικά προγράμματα με οθόνη προβολής και διαδραστικό μαγνητικό πίνακα και στο τρίτο υπόγειο ένα υπερασύγχρονο Αμφιθέατρο 187 θέσεων με φουαγιέ. Στους 4 ορόφους εκτίθενται έργα της μόνιμης συλλογής και στον 5ο όροφο είναι τα γραφεία.

Η ξενάγησή μας ξεκίνησε από τον 1^{ον} όροφο («Κλασικοί της Μοντέρνας Τέχνης», Ευρωπαϊκή τέχνη από το 1870 έως το 1945, «Διακοσμητικές Τέχνες») και συγκεκριμένα από την αίθουσα με τα Γαλλικά έπιπλα και αντικείμενα τέχνης του 18^{ου} αιώνα, καθώς και Κινέζικα αντικείμενα τέχνης 15^{ου}-18^{ου} αιώνα. Πολύ χαρακτηριστικό το κινέζικο αλογάκι –ταφικό σήμα από τερακότα και το γαλλικό πουλί πάνω σε βράχο με λουλούδια από πολύτιμους λίθους. Πρωτοπόρος του Μοντερνισμού θεωρείται ο Ελ Γκρέκο, που εδώ εκπροσωπείται με πίνακα που απεικονίζει το ύφασμα της Αγ. Βερονίκης πάνω στο οποίο έχει αποτυπωθεί το πρόσωπο του Χριστού, ενώ βαδίζει προς τον Γολγοθά (1580). Ζωγραφίστηκε για τον ναό του Αγ. Δομηνίκου, χώρο ταφής του Ελ Γκρέκο στο Τολέδο. Ακολουθούν ιμπρεσιονιστές και μεταϊμπρεσιονιστές ζωγράφοι, οι οποίοι αποτυπώνουν την φευγαλέα στιγμή υπό την επίδραση του φωτός, όπως «Ο Καθεδρικός Ναός της Ρουέν το πρωί» (1894) του Μονέ, με τα

ασαφή περιγράμματα, όπου όλες οι αποχρώσεις του μωβ και του ροζ δίνουν την αίσθηση του βάθους. «Η συγκομιδή ελιάς» (1889), η Νεκρή Φύση με λεμόνια και καφετιέρα (1880), «Το Αλικάν» (δρόμος Αρλ με ρωμαϊκές σαρκοφάγους και ένα ζεύγος περιπατητών, ανάμεσα σε ψηλά δένδρα) του Βαν Γκογκ, με το χαρακτηριστικό κίτρινο του καδμίου, που δηλώνει απαισιοδοξία και φτώχεια. Δίπλα αντιπαραβάλλεται η «Νεκρή Φύση με γκρέιπφρουτ» (φρούτα της Πολυνησίας) του 1882, του φίλου του Βαν Γκογκ, Γκωγκέν. Η «Αυτοπροσωπογραφία» του Σεζάν (1883-4) που μας κοιτάζει με μάλλον υπεροπτικό ύφος και αναγάγει, στην τελική φάση της ζωγραφικής του, όλα τα σχέδια σε γεωμετρικά σχήματα.

Ο Τουλούζ Λωτρέκ, λάτρης των ιαπωνικών χαρακτηρισμών που επηρέασαν προς το τέλος του 19^{ου} αιώνα τους Γάλλους ζωγράφους, εκπροσωπείται με το πορτραίτο της πόρνης Λορίν Οζέ, «Γυναίκα στον κήπο του κυρίου Φόρεστ». Σπάνιο απόκτημα της συλλογής είναι η μία από τις 27 χορεύτριες του μισογύνη Ντεγκά (1878-1881), πορτραίτο της φτωχής Μαρί Φογκοτέν που έγινε χορεύτρια. Αρχικά φτιαγμένο σε κερί, χυτεύθηκε από τους κληρονόμους του Ντεγκά σε μπρούτζο. Η τούλινη φούστα και ο φιόγκος στα μαλλιά είναι αυθεντικά. Το γλυπτό του Ροντέν «Αιώνια Άνοιξη», έχει επιρροές από το «Έρωτας και Ψυχή» του Κανόβα στη Ρώμη. Η κοπέλα μοιάζει με την σύζυγο του Ροντέν Καμίλ Κλωντέλ, η οποία και ολοκλήρωνε κάποια ημιτελή έργα του. «Ο νεαρός με ανθοδέσμη» (1905) από τη ροζ περίοδο του Πικάσο μπορεί να είναι αυτοπροσωπογραφία του. «Η Γυναίκα με σηκωμένα χέρια» (1907) του κυβιστή Πικάσο, αντιπαραβάλλεται με την «Πασιέντζα»-Υπομονή (παιχνίδι με χαρτιά) που παίζουν δύο γυναίκες, περιμένοντας να τελειώσει ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, του συνιδρυτή του Κυβισμού Μπρακ. Υπάρχουν έργα των Ζαν Ελιόν, Καντίνσκι, «Η ακρίδα» του σουρεαλιστή Χουάν Μιρό, κ.α.

Στον 2^ο όροφο υπάρχει η ενότητα «Ματιές στον 20^ο αιώνα» (μεταπολεμική και σύγχρονη τέχνη). Στην μικρή ημισκότεινη αίθουσα ξεναγηθήκαμε στα βιομηχανικά έργα σε χαρτί, λιθογραφίες, κυρίως Ποπ-Αρτ (τέχνη του Αναλώσιμου). Πολύ χαρακτηριστική «Η Γυναίκα με λευκό φυτό» (1994) του Ρόϊ Λίχτενσταιν, το «Πορτραίτο Άνδρα», του γεννημένου στο Βόλο Τζιόρτζιο ντε Κίρικο, φωτίζεται στο κέντρο και αναδύεται κυριολεκτικά μέσα από το σκοτάδι του κιάροσκουρο. Η πορτοκαλί «Καρυάτιδα» (1914) του Μοντιλιάνι, με έντονη συστροφή του σώματος και επιρροές από την Καπέλα Σιξτίνα του Μικελάντζελο. Πολύ ατμοσφαιρική, σαν σκηνικό θεάτρου, η «Ιταλική Πόλη» (1948-1950) του Ντερέν, με τα πολύχρωμα αψιδωτά κτίρια και φόντο τον γαλάζιο ουρανό με τα λευκά σύννεφα. Τα «Ηλιοτρόπια» (1980) του Κολομβιανού Μποτέρο, με τον Μποτερομορφισμό, δηλαδή την μεγέθυνση των αντικειμένων, «Το εσωτερικό με μπασούλο και καλάθι με ξύλα» (1955) του Τζιακομέτι, «Τα 99 κεφάλια – Άνδρας με Τελώνια» (1952) του Χούντερ Βάσερ. Στο έργο «Ενώ η Γη κοιμάται» του Μαξ Έρνστ, ενώνεται η Γη με τον ουρανό, το πνευματικό με το γήινο.

Πολύ αξιόλογη «Η θεά από το Μόντε Καλβέλο» (1977-1980) του Μπάλτους, όπου διέμεινε στην εξοχική βίλα Μέντιτσι για λόγους υγείας και

έργα Πόλοκ, Μπέικον. Δίπλα φιγουράρουν μοντέρνα γλυπτά, «Δον Κιχώτης» (1949) του Ρισιέ, «Καθρέπτης ΙΙΙ» (1977) του Μίτοραι, «Γυναίκα της Βενετίας V» του Τζιακομέτι. Δίπλα υπάρχει χώρος προβολής ντοκυμαντέρ τέχνης, με πληροφορίες για τα επιμέρους έργα της συλλογής, παραγωγής του Ιδρύματος Β. και Ε. Γουλανδρή.

Στον 3^ο όροφο στην μικρή αίθουσα υπάρχουν έργα μεγάλων διαστάσεων, δημιουργών σύγχρονης τέχνης, όπως το «Ατελιέ του καλλιτέχνη» (1983) του Κίφερ, «Ταξίδι Επιστροφής» (1886) του Ρούσα, με το τεράστιο μαύρο ιστιοφόρο και έργο του Τάκη.

Η εισαγωγή στην Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη ξεκινάει με έργα Παρθένη και Γουναρόπουλου. Η ίδρυση του Σχολείου Καλών Τεχνών (πρόδρομος της ΑΣΚΤ) από τον Όθωνα (1836), επιχειρεί σύνδεση της Ελλάδος με την Ευρώπη. Οι απόφοιτοι μετεκπαιδεύονται στην Ακαδημία του Μονάχου. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα η ρήξη με την Σχολή του Μονάχου και η υιοθέτηση των διδαγμάτων της Σχολής του Παρισιού είναι γεγονός. Μετά το 1930 η Σχολή του Παρισιού θεωρείται επίσης ξεπερασμένη. Έτσι έρχεται ο κυβιστής Χατζηκυριάκος Γκίκας «Αστικό τοπίο», ο Μπουζιάνης «Αυτοπροσωπογραφία», ο Τσαρούχης «Ναύτης σε καφενείο», «Νεοκλασικά κτίρια του Πειραιά». Ο κολορίστας Τέτσης είχε γεννηθεί στην Ύδρα, όπου και περνούσε τα καλοκαίρια του «Τοπίο της Ύδρας» με ήλιο και βράχια, ο Σπύρος Βασιλείου, «Μία γαλάζια μέρα» (1977), ένα καράβι, δύο παράθυρα, μερικοί άνθρωποι, μία καρέκλα με φόντο το απέραντο γαλάζιο. Το έργο του Δημήτρη Μυταρά, «Ο καθρέπτης» (1990), γυναίκα που κοιτάζεται σε καθρέπτη, ήταν παραγγελία του ζεύγους Γουλανδρή. Η «Αποκαθήλωση» (1989) του Γιάννη Γαϊτή είναι σχόλιο πάνω στην αρχαιοκαπηλία.

Στο κέντρο της αίθουσας υπάρχουν γλυπτά. Οι «Δύο γυναίκες» του Τόμπρου, ο οποίος υπήρξε η αιτία ίδρυσης του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Άνδρου. «Η ημέρα των ημερών» (2005) της Βάρη. «Το Δένδρο» (1989) ανάγλυφο ξύλο με την ζωγραφισμένη σκιά, του Κώστα Τσόκλη. Η «Άνοδος προς τετράγωνο» της Όπυ Ζούνη, «Παλιό ξύλο σε ταρσανά της Σαλαμίνας» (2014) του Σωτήρη Σόρογκα, Το ολόσωμο «Πορτραίτο του Σεφέρη» (2017) του Θανάση Μακρή, «Η Διαδήλωση» (1980) του Δημοσθένη Καυκίδη, που κάνει κοινωνική κριτική, ο χρυσαφένιος «Ποδηλάτης» με το κόκκινο κασκόλ (1991) του Αλέκου Φασιανού (ίσως ο θεός Απόλλωνας). Ξεχωρίζει το «Πορτραίτο των Βασίλη και Ελίζας Γουλανδρή (2017) στο σπίτι της οδού Αραβαντινού», με πίνακες της συλλογής τους στους τοίχους, του Γ. Ρόρρη. Από την αναπαραστατική τέχνη του 2^{ου} ημίσεος του 20^{ου} αιώνα, είναι η «Βάθρα» (2009) της Μαρίας Φιλάκλου και η «Ύδρα V» (2017) του Αλέξανδρου Βερούνη. Οι πίνακες της σύγχρονης ελληνικής τέχνης θα εναλλάσσονται με άλλους, για να εξοικειώνεται το κοινό με τα τεκταινόμενα σήμερα.

Εκτός από τα εξαιρετικής ποιότητας έργα, θαυμάσαμε την κτιριακή αρτιότητα, την ευγένεια του προσωπικού και τις πάσης φύσεως υποδομές του νέου πρωτοποριακού μουσείου.

Βιβλιογραφία

- Ξενάγηση κ. Παπούλια.
- Ενημερωτικά φυλλάδια επισκεπτών.
- www.goulandris.gr

Μερικές από τις πολλές φωτογραφίες

Παρακολούθηση της θεατρικής παράστασης «Κι' από Σμύρνη ... Σαλονίκη»

Κείμενο, φωτογραφίες Χρήστου Θανόπουλου

Την Τετάρτη 18 Δεκεμβρίου 2019, 48 ενθουσιώδη μέλη και φίλοι του Συνδέσμου Συριανών, παρακολούθησαν στο «Θέατρον» του Κέντρου Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος» στον Ταύρο, την θεατρική παράσταση «Κι από Σμύρνη ... Σαλονίκη».

Η αίθουσα «Αντιγόνη», χωρητικότητας 1.100 ατόμων ήταν ασφυκτικά γεμάτη, τόσο στην πλατεία, όσο και στο θεωρείο. Η Μιμή Ντενίση γράφει, σκηνοθετεί και πρωταγωνιστεί στο θεατρικό έργο, πλούσια παραγωγή του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού. Ύστερα από την εκπληκτική επιτυχία του πρώτου μέρους, «Σμύρνη μου αγαπημένη», παρουσιάζει την συνέχεια της ζωής της οικογενείας της αρχόντισσας Φιλιώς Μπαλτατζή, η οποία μετά τον ξεριζωμό από την Σμύρνη, έφθασε το 1924, μαζί με πολλούς πρόσφυγες στην πολυπολιτισμική Θεσσαλονίκη και εγκαταστάθηκε στο Τσινάρ (στην Πάνω Πόλη). Το έργο είναι σπονδυλωτό. Υπάρχει συνεχής εναλλαγή σκηνών, σκηνικών, βιντεοπροβολών, με ζωντανή μουσική και υπέροχα κοστούμια. Η Μιμή Ντενίση πρωταγωνίστρια και αφηγήτρια ταυτοχρόνως μας συγκλονίζει, παρουσιάζοντας όλη την ιστορική εξέλιξη της Ελλάδος στον Μεσοπόλεμο, από την δικτατορία των Πλαστήρα – Γονατά – Φωκά (1922), την δικτατορία του Πάγκαλου (1925), την επιστροφή του Βενιζέλου (1928), έως την δικτατορία Μεταξά (1936) και την έναρξη του ελληνοϊταλικού πολέμου, παράλληλα με την κοινωνική ανέλιξη της οικογενείας Μπαλτατζή στην νέα τους πατρίδα. Εκτός από την αντικειμενική παρουσίαση των γεγονότων και των πολιτικών προσώπων, θίγονται τα βάσανα των Ελλήνων της Μ. Ασίας (καταστροφή Σμύρνης, αφανισμοί πόλεων Ιωνίας και Πόντου, φόννοι, λεηλασίες, βιασμοί, εξευτελισμοί). Ποιητική αδεία η μία κόρη της Φιλιώς βρέθηκε μισότρελη, ενώ η κόρη της Πόντιας γειτόνισσας αναγκάστηκε να γίνει πόρνη για να επιβιώσει. Καυτηριάζεται η εχθρική υποδοχή από κάποιους Ελλαδίτες που χαρακτήριζαν τους πρόσφυγες «ξενομερίτες» και «τουρκόσπορους»). Τονίζεται η οδύνη όλων των ξεριζωμένων, συμπεριλαμβανομένων και των Οθωμανών, που εγκαταλείπουν την Θεσσαλονίκη, βάσει της ανταλλαγής πληθυσμών που επέβαλλε η Συνθήκη της Λωζάνης (1923). Οι πρόσφυγες εκτός από τα έθιμα και τις συνήθειες τους, προσφέρουν άφθονα και φθηνά εργατικά χέρια στα εργοστάσια. Λόγω πτώσεως των μισθών και των εξαντλητικών ωραρίων επέρχονται ζυμώσεις, ριζοσπαστικοποίηση, που οδηγεί στην μεγάλη απεργία του Μαΐου του 1936 στην Θεσσαλονίκη και την βίαιη καταστολή της από την Αστυνομία με 12 νεκρούς και 280 τραυματίες. Όμως οι πρόσφυγες θα συμβάλλουν εκτός των άλλων στην ομογενοποίηση του ελληνικού πληθυσμού. Η συσπείρωση του ελληνικού λαού έναντι του Ιταλού εισβολέα, έκανε τον ελληνικό στρατό μια γροθιά και έγραψε το έπος του 1940.

Επίσης, θίγεται η τραγωδία της ισπανοεβραϊκής (σεφαραδίτικης)

κοινότητας που διωγμένη από το Τολέδο (1492) κατέληξε στην Θεσσαλονίκη, αλλά εξοντώθηκε στα γερμανικά στρατόπεδα συγκέντρωσης του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Οι Οθωμανοί ήταν φίλα προσκείμενοι προς τους Εβραίους και αντιστρόφως. Άλλωστε θεωρούσαν το εμπορικό εβραϊκό δαιμόνιο πολύ χρήσιμο για την οθωμανική αυτοκρατορία.

Συγκλονιστικές οι ερμηνείες των Ντενίση, Αντωνόπουλου, Αρμένη, Μακαλιά, Πολίτου, Τσιμιτσέλη, Ψυχράμη, Γερονικολού και των υπολοίπων ηθοποιών.

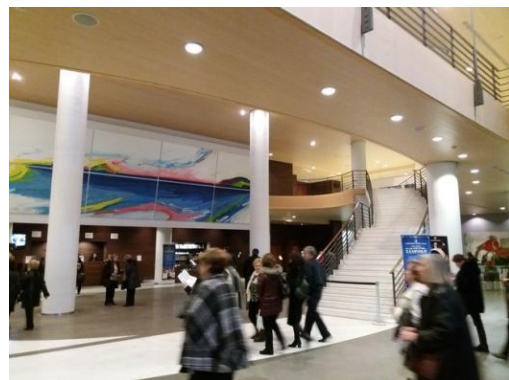
Το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού Ι.Μ.Ε. (1993), εμπνεύστηκε, δημιούργησε και χρηματοδότησε η οικογένεια του Λάζαρου Εφραίμογλου (1932–2013). Σκοπός του είναι η διατήρηση ζωντανής της ιστορικής μνήμης και της ελληνικής παράδοσης, κάνοντας αισθητή την οικουμενική διάσταση του Ελληνισμού. Το μεγαλύτερο βάρος δίνεται στον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας. Διοργανώνονται συνέδρια, σεμινάρια, προβολές, παραγωγή ντοκυμαντέρ, παραγωγή έντυπων εκδόσεων, διαχείριση ιστορικής – πολιτιστικής πληροφορίας, συλλογή υλικών τεκμηρίων, λειτουργία φωτοθήκης, βιβλιοθήκη, τμήμα Γενεαλογίας κ.α. Το κτιριακό συγκρότημα της οδού Πειραιώς 254 είναι ένας ανακαινισμένος –μετασκευασμένος εργοστασιακός χώρος («Ελληνικός Κόσμος» 1998, Πολυχώρος Πολιτισμού – «Θόλος» ημισφαιρικός κινηματογράφος εικονικής πραγματικότητας 2006, «Θέατρον» 2008). Το «Θέατρον» με την αίθουσα «Αντιγόνη», είναι πολυμορφικό, με μεγάλες δυνατότητες οπτικοακουστικών μέσων, για θεατρικές παραστάσεις, συνέδρια, εκδηλώσεις. Οι πρώτες πέντε σειρές καθισμάτων μπορούν να αφαιρεθούν αν χρειαστεί, για μεγάλη ορχήστρα ή επέκταση της σκηνής, ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε εκδήλωσης.

Το Ι.Μ.Ε. έχει βραβευτεί από την Ακαδημία Αθηνών, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με το παράσημο Ταξιάρχη του Τάγματος του Φοίνικος, από τον Δήμαρχο Αθηναίων, κ.α

Εκτός από τον Σύνδεσμο Συριανών, το παρόν έδωσαν και πολλοί άλλοι σύλλογοι. Δώδεκα μεγάλα πούλμαν περίμεναν τους θεατές στον χώρο στάθμευσης, μετά την λήξη της παράστασης! Η παράσταση άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις. Είναι μια παράσταση που πρέπει να δουν όλοι οι Έλληνες. Συγχαρητήρια στο Ι.Μ.Ε. και σε όλους τους συντελεστές.

Βιβλιογραφία

- www.ime.gr
- www.kathimerini.gr/1042238/article/politismos/8eatro/ki-apo-smyrnh-saloniki-ths-mimhs-ntenish

Εγγραφή του Συριανού Λουκουμιού στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Κληρονομιάς της Ελλάδος

Ύστερα από άοκνες ενέργειες της εφόρου του Συνδέσμου Συριανών κ. Ντίνας Συκουτρή το Συριανό Λουκούμι ενεγράφη στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδος, κατόπιν απόφασης της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνας Μενδώνη.

Μέσω του Εθνικού Ευρετηρίου μεμονωμένα άτομα, ομάδες και κοινότητες μοιράζονται την πολιτιστική τους εμπειρία με το εγχώριο και διεθνές κοινό και προτείνουν μεθόδους μελέτης και διαφύλαξης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Απώτερος σκοπός είναι να προτείνει η Ελλάδα το Συριανό Λουκούμι για ένταξη στον Κατάλογο Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

=====

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ
01/10/19 έως 31/12/19

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Γ. ΡΟΥΣΣΟΣ	500 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΡΤΙΝΟΣ	1000 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΑΝΩΝΥΜΑ	50 €	Για τους σκοπούς του Συνδέσμου
ΑΝΩΝΥΜΑ	300 €	Στη μνήμη Γεωργακοπούλου Θέτιδος/Φωνάρη.
ΑΝΩΝΥΜΑ	300 €	Στη μνήμη Συζύγου και Αδελφής μου.

ΕΑΛΩ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Από τον Τάκη Κυριτσόπουλο

Τότε η αξιοπρέπεια, οι ανθρώπινοι ρυθμοί
και η συντροφικότητα.
Τότε η αίσθηση της ομαλότητας
και οι ανθισμένοι κήποι της παιδικής μας ηλικίας.
Τότε η πανσέληνος κυοφορούσε το φέγγος
και κάθε ανοιχτό μας παράθυρο έβλεπε στην άνοιξη.
Τότε άνεμος, γη και θάλασσα ενώνονταν σε ένα.
Τότε η ονειρική διάχυση του χρώματος και του ήχου
όταν προσευχόμασταν στο μέσα μας εικονοστάσι.
Τότε ο μόσχος, το κεχριμπάρι, η καμφορά και η αλόη.
Τότε ο άνθρωπος στο μέτρο του τοπίου.

Τώρα κερδοσκόποι ντυμένοι στα βαριά τους σαρκία,
μας χαμογελούν με το χαμόγελο της πορσελάνης.
Τώρα γυρολόγοι μας πουλάνε άνθη
δίχως το άρωμά τους.
Τώρα αποστασιοποίηση στον πλησίον
και φορητοί υπολογιστές, που βηματοδοτούνε
την καθημερινότητά μας.
Τώρα αγοράζουμε όνειρα μόνο με πιστωτικές κάρτες.
Τώρα ουρλιάζουμε κι απ' τα σωθικά μας
ξεπηδά το αρχέγονο τοπίο.
Τώρα που η ζωή μας αδειάζει από ιστορία,
ο αγέρας άρχισε να μυρίζει φονικό.
Τώρα μας απόμεινε μοναχά η σκονισμένη δόξα
των ανδριάντων των επιφανών μας προγόνων,
των θαμμένων με όλες τους τις ρυτίδες.
Εάλω ο άνθρωπος!
Πόσο ακριβά, αλήθεια, στις μέρες μας
να ζυγίζει ένα χαμόγελο;

Ταξίδια

Από το Δημήτρη Βόϊκο

Από την Όστρια αρμύρα φέρνει η μαρέα,
αγκάλιασε την παραλία μ' ένα χάδι,
ξεβράζει λάφυρο, αρχαίο αμφορέα.
Μνήμης κρυσφήγετο αυτό το βράδυ.

Τις ναυτικές σου θα μας πεις, παλιές σου ιστορίες
καθώς, σ' ένα μπαράκι πίνουμε ουίσκι,
και θα μας πάρεις σε παράξενες πορείες,
που μας τραβούν των πειρατών οι ίσκιοι.

Κάτω στα νεφελώματα κοντά του Μαγγελάνου,
μ' ένα σκουτί πειρατικό, στην Καρθαγένη
θα πλέουμε, μ' ένα χάρτη μάγου ινδιάνου
σε γη ανεξερεύνητη, χαμένη.

Κι άλλοτε με το πλήρωμα κουρσάρων μπουκανιέρος,
θα σκαρφαλώσουμε κατάρτια ιστιοφόρου,
δίπλα μας θα 'ναι ο μονόφθαλμος ο γέρος,
αρματωμένος μ' όπλα σταυροφόρου.

Με καρβουνιάρικο μετά, φορτίο μουσκοβάδο,
κι ένα κατάστρωμα φτιαγμένο με μπακάμια,
οι θερμαστές το νου τους θα 'χουνε στο γράδο,
πασαλειμμένοι οι ναύτες, με κατράμια.

Σε φορτηγού τη γέφυρα κατόπιν, ποντοπόρου,
αποκλεισμούς θα σπάσουμε αυγή στο Durban.
Θα πάμε κάρβουνο στην Πόλη του Βοσπόρου
και αχαλίνωτοι μετά στην Τρούμπα.

Θα μας ξεβράσει κάποτε σε γη, μετά 'πό χρόνια,
που μας αρμένιζε, το κύμα απ' τον Σορόκο.
Μας κυνηγούν του καρχαρία τα σαγόνια,
όμως, Γραίγος δεμένους μας κρατά, σε.... ντόκο.

*Αφιερωμένο στον φίλο και συνάδελφο Τάκη Κυριτσόπουλο, για
τις αναζητήσεις και προβληματισμούς στο επικίνδυνο επάγγελμα
που κάναμε στα νιάτα μας. Γράφτηκε το 2002.*

Όστρια: Ο Νότιος άνεμος

Γραίγος: Ο Βορειοανατολικός άνεμος

Σορόκος: Ο Νοτιοανατολικός άνεμος

Μαρέα: Η Παλίρροια

Σκουτί: Τύπος Ιστιοφόρου

Κατράμι: Η πίσσα

*Μπακάμι: Το αιματόξυλο, έφτιαχναν μ' αυτό μπογιά
Γράδο: Όργανο που δείχνει την πίεση του ατμού
Μουσκοβάδο: Η Καστανή ζάχαρη
Καρβουνιάρικο: Τύπος φορτηγού πλοίου, που έκαιγε κάρβουνο
Καρθαγένη: Οχυρωμένη πόλη και απόρθητο λιμάνι των Ισπανών
στην Κολομβία
Μπουκανιέρος: Το απέκτησαν αυτό το όνομα οι πειρατές στο νησί
Τορτούγα της Καραϊβικής, από το Μπουκάν είδος
αγριογούρουνου.
Νεφελώματα του Μαγγελάνου: Μεγάλες συγκεντρώσεις αστεριών
στις Νότιες θάλασσες.*

=====

Κύματος Μύστης

Από το Νίκο Σαλίβερο (Σάλος)

Κύμα ωκεανού αγνό,
δικαιοσύνης κύμα,
στο πνεύμα το γυμνό
δώσε αγάπης βήμα.

Λύτρωσης εξαγνισμό,
Μύστης, ανθρώπων θύμα,
ζητά, με εναγκαλισμό
του ήχου σου, το νήμα.

Κύμα με μοναξιάς φανό
είσαι ψυχής το ποίημα,
στη ρίμα του μένει κενό
του άδικου το μνήμα.

Κύμα θαλάσσης φωτεινό,
δικαιοσύνης κύμα,
καθρέφτη έχεις ουρανό
και την αλήθεια σήμα.

του Τάκη Κυριτσόπουλου

